

На основу члана 112. став.1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

о проглашењу Закона о потврђивању Конвенције о прекограничним ефектима индустријских удеса

Проглашава се Закон о прекограничним ефектима индустријских удеса, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Шестој седници Првог редовног заседања у 2009. години, 29. маја 2009. године.

ПР број 122

У Београду, 2. јуна 2009. године

Председник Републике,

Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН
О ПОТВРЂИВАЊУ КОНВЕНЦИЈЕ О ПРЕКОГРАНИЧНИМ
ЕФЕКТИМА ИНДУСТРИЈСКИХ УДЕСА

Члан 1.

Потврђује се Конвенција о прекограничним ефектима индустријских удеса, сачињена 17. марта 1992. године у Хелсинкију, у оригиналу на енглеском, француском, и руском језику.

Члан 2.

Текст Конвенције о прекограничним ефектима индустријских удеса у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

CONVENTION ON THE TRANSBOUNDARY EFFECTS OF INDUSTRIAL ACCIDENTS

PREAMBLE

The Parties to this Convention,

Mindful of the special importance, in the interest of present and future generations, of protecting human beings and the environment against the effects of industrial accidents,

Recognizing the importance and urgency of preventing serious adverse effects of industrial accidents on human beings and the environment, and of promoting all measures that stimulate the rational, economic and efficient use of preventive, preparedness and response measures to enable environmentally sound and sustainable economic development,

Taking into account the fact that the effects of industrial accidents may make themselves felt across borders, and require cooperation among States,

Affirming the need to promote active international cooperation among the States concerned before, during and after an accident, to enhance appropriate policies and to reinforce and coordinate action at all appropriate levels for promoting the prevention of, preparedness for and response to the transboundary effects of industrial accidents,

Noting the importance and usefulness of bilateral and multilateral arrangements for the prevention of, preparedness for and response to the effects of industrial accidents,

Conscious of the role played in this respect by the United Nations Economic Commission for Europe (ECE) and recalling, inter alia, the ECE Code of Conduct on Accidental Pollution of Transboundary Inland Waters and the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context,

Having regard to the relevant provisions of the Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE), the Concluding Document of the Vienna Meeting of Representatives of the Participating States of the CSCE, and the outcome of the Sofia Meeting on the Protection of the Environment of the CSCE, as well as to pertinent activities and mechanisms in the United Nations Environment Programme (UNEP), in particular the APELL programme, in the International Labour Organisation (ILO), in particular the Code of Practice on the Prevention of Major Industrial Accidents, and in other relevant international organizations,

Considering the pertinent provisions of the Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment, and in particular principle 21, according to which States have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to exploit their own resources pursuant to their own environmental policies, and the responsibility to ensure that activities within their jurisdiction or control do not cause damage to the environment of other States or of areas beyond the limits of national jurisdiction,

Taking account of the polluter-pays principle as a general principle of international environmental law,

Underlining the principles of international law and custom, in particular the principles of good-neighbourliness, reciprocity, non-discrimination and good faith,

Have agreed as follows:

Article 1. Definitions

For the purposes of this Convention,

(a) "Industrial accident" means an event resulting from an uncontrolled development in the course of any activity involving hazardous substances either:

(i) In an installation, for example during manufacture, use, storage, handling, or disposal;

or

(ii) During transportation in so far as it is covered by paragraph 2(d) of Article 2;

(b) "Hazardous activity" means any activity in which one or more hazardous substances are present or may be present in quantities at or in excess of the threshold quantities listed in Annex I hereto, and which is capable of causing transboundary effects;

(c) "Effects" means any direct or indirect, immediate or delayed adverse consequences caused by an industrial accident on, inter alia:

(i) Human beings, flora and fauna;

(ii) Soil, water, air and landscape;

(iii) The interaction between the factors in (i) and (ii);

(iv) Material assets and cultural heritage, including historical monuments;

(d) "Transboundary effects" means serious effects within the jurisdiction of a Party as a result of an industrial accident occurring within the jurisdiction of another Party;

(e) "Operator" means any natural or legal person, including public authorities, in charge of an activity, e.g. supervising, planning to carry out or carrying out an activity;

(f) "Party" means, unless the text otherwise indicates, a Contracting Party to this Convention;

(g) "Party of origin" means any Party or Parties under whose jurisdiction an industrial accident occurs or is capable of occurring;

(h) "Affected Party" means any Party or Parties affected or capable of being affected by transboundary effects of an industrial accident;

(i) "Parties concerned" means any Party of origin and any affected Party;

(j) "The public" means one or more natural or legal persons.

Article 2. Scope

1. This Convention shall apply to the prevention of, preparedness for and response to industrial accidents capable of causing transboundary effects, including the effects of such accidents caused by natural disasters, and to international cooperation concerning mutual assistance, research and development, exchange of information and exchange of technology in the area of prevention of, preparedness for and response to industrial accidents.

2. This Convention shall not apply to:

(a) Nuclear accidents or radiological emergencies;

(b) Accidents at military installations;

(c) Dam failures, with the exception of the effects of industrial accidents caused by such failures;

(d) Land-based transport accidents with the exception of:

(i) Emergency response to such accidents;

(ii) Transportation on the site of the hazardous activity;

(e) Accidental release of genetically modified organisms;

(f) Accidents caused by activities in the marine environment, including seabed exploration or exploitation;

(g) Spills of oil or other harmful substances at sea.

Article 3. General Provisions

1. The Parties shall, taking into account efforts already made at national and international levels, take appropriate measures and cooperate within the framework of this Convention, to protect human beings and the environment against industrial accidents by preventing such accidents as far as possible, by reducing their frequency

and severity and by mitigating their effects. To this end, preventive, preparedness and response measures, including restoration measures, shall be applied.

2. The Parties shall, by means of exchange of information, consultation and other cooperative measures and without undue delay, develop and implement policies and strategies for reducing the risks of industrial accidents and improving preventive, preparedness and response measures, including restoration measures, taking into account, in order to avoid unnecessary duplication, efforts already made at national and international levels.

3. The Parties shall ensure that the operator is obliged to take all measures necessary for the safe performance of the hazardous activity and for the prevention of industrial accidents.

4. To implement the provisions of this Convention, the Parties shall take appropriate legislative, regulatory, administrative and financial measures for the prevention of, preparedness for and response to industrial accidents.

5. The provisions of this Convention shall not prejudice any obligations of the Parties under international law with regard to industrial accidents and hazardous activities.

Article 4. Identification, Consultation and Advice

1. For the purpose of undertaking preventive measures and setting up preparedness measures, the Party of origin shall take measures, as appropriate, to identify hazardous activities within its jurisdiction and to ensure that affected Parties are notified of any such proposed or existing activity.

2. Parties concerned shall, at the initiative of any such Party, enter into discussions on the identification of those hazardous activities that are, reasonably, capable of causing transboundary effects. If the Parties concerned do not agree on whether an activity is such a hazardous activity, any such Party may, unless the Parties concerned agree on another method of resolving the question, submit that question to an inquiry commission in accordance with the provisions of Annex II hereto for advice.

3. The Parties shall, with respect to proposed or existing hazardous activities, apply the procedures set out in Annex III hereto.

4. When a hazardous activity is subject to an environmental impact assessment in accordance with the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context and that assessment includes an evaluation of the transboundary effects of industrial accidents from the hazardous activity which is performed in conformity with the terms of this Convention, the final decision taken for the purposes of the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context shall fulfil the relevant requirements of this Convention.

Article 5. Voluntary Extension

Parties concerned should, at the initiative of any of them, enter into discussions on whether to treat an activity not covered by Annex I as a hazardous activity. Upon mutual agreement, they may use an advisory mechanism of their choice, or an inquiry commission in accordance with Annex II, to advise them. Where

the Parties concerned so agree, this Convention, or any part thereof, shall apply to the activity in question as if it were a hazardous activity.

Article 6. Prevention

1. The Parties shall take appropriate measures for the prevention of industrial accidents, including measures to induce action by operators to reduce the risk of industrial accidents. Such measures may include, but are not limited to those referred to in Annex IV hereto.

2. With regard to any hazardous activity, the Party of origin shall require the operator to demonstrate the safe performance of the hazardous activity by the provision of information such as basic details of the process, including but not limited to, analysis and evaluation as detailed in Annex V hereto.

Article 7. Decision-making on Siting

Within the framework of its legal system, the Party of origin shall, with the objective of minimizing the risk to the population and the environment of all affected Parties, seek the establishment of policies on the siting of new hazardous activities and on significant modifications to existing hazardous activities. Within the framework of their legal systems, the affected Parties shall seek the establishment of policies on significant developments in areas which could be affected by transboundary effects of an industrial accident arising out of a hazardous activity so as to minimize the risks involved. In elaborating and establishing these policies, the Parties should consider the matters set out in Annex V, paragraph 2, subparagraphs (1) to (8), and Annex VI hereto.

Article 8. Emergency Preparedness

1. The Parties shall take appropriate measures to establish and maintain adequate emergency preparedness to respond to industrial accidents. The Parties shall ensure that preparedness measures are taken to mitigate transboundary effects of such accidents, onsite duties being undertaken by operators. These measures may include, but are not limited to those referred to in Annex VII hereto. In particular, the Parties concerned shall inform each other of their contingency plans.

2. The Party of origin shall ensure for hazardous activities the preparation and implementation of on-site contingency plans, including suitable measures for response and other measures to prevent and minimize transboundary effects. The Party of origin shall provide to the other Parties concerned the elements it has for the elaboration of contingency plans.

3. Each Party shall ensure for hazardous activities the preparation and implementation of off-site contingency plans covering measures to be taken within its territory to prevent and minimize transboundary effects. In preparing these plans, account shall be taken of the conclusions of analysis and evaluation, in particular the matters set out in Annex V, paragraph 2, subparagraphs (1) to (5). Parties concerned shall endeavour to make such plans compatible. Where appropriate, joint off-site contingency plans shall be drawn up in order to facilitate the adoption of adequate response measures.

4. Contingency plans should be reviewed regularly, or when circumstances so require, taking into account the experience gained in dealing with actual emergencies.

Article 9. Information to, and Participation of the Public

1. The Parties shall ensure that adequate information is given to the public in the areas capable of being affected by an industrial accident arising out of a hazardous activity. This information shall be transmitted through such channels as the Parties deem appropriate, shall include the elements contained in Annex VIII hereto and should take into account matters set out in Annex V, paragraph 2, subparagraphs (1) to (4) and (9).

2. The Party of origin shall, in accordance with the provisions of this Convention and whenever possible and appropriate, give the public in the areas capable of being affected an opportunity to participate in relevant procedures with the aim of making known its views and concerns on prevention and preparedness measures, and shall ensure that the opportunity given to the public of the affected Party is equivalent to that given to the public of the Party of origin.

3. The Parties shall, in accordance with their legal systems and, if desired, on a reciprocal basis provide natural or legal persons who are being or are capable of being adversely affected by the transboundary effects of an industrial accident in the territory of a Party, with access to, and treatment in the relevant administrative and judicial proceedings, including the possibilities of starting a legal action and appealing a decision affecting their rights, equivalent to those available to persons within their own jurisdiction.

Article 10. Industrial Accident Notification Systems

1. The Parties shall, with the aim of obtaining and transmitting industrial accident notifications containing information needed to counteract transboundary effects, provide for the establishment and operation of compatible and efficient industrial accident notification systems at appropriate levels.

2. In the event of an industrial accident, or imminent threat thereof, which causes or is capable of causing transboundary effects, the Party of origin shall ensure that affected Parties are, without delay, notified at appropriate levels through the industrial accident notification systems. Such notification shall include the elements contained in Annex IX hereto.

3. The Parties concerned shall ensure that, in the event of an industrial accident or imminent threat thereof, the contingency plans prepared in accordance with Article 8 are activated as soon as possible and to the extent appropriate to the circumstances.

Article 11. Response

1. The Parties shall ensure that, in the event of an industrial accident, or imminent threat thereof, adequate response measures are taken, as soon as possible and using the most efficient practices, to contain and minimize effects.

2. In the event of an industrial accident, or imminent threat thereof, which causes or is capable of causing transboundary effects, the Parties concerned shall ensure that the effects are assessed - where appropriate, jointly for the purpose of taking adequate response measures. The Parties concerned shall endeavour to coordinate their response measures.

Article 12. Mutual Assistance

1. If a Party needs assistance in the event of an industrial accident, it may ask for assistance from other Parties, indicating the scope and type of assistance required. A Party to whom a request for assistance is directed shall promptly decide and inform the requesting Party whether it is in a position to render the assistance required and indicate the scope and terms of the assistance that might be rendered.

2. The Parties concerned shall cooperate to facilitate the prompt provision of assistance agreed to under paragraph 1 of this Article, including, where appropriate, action to minimize the consequences and effects of the industrial accident, and to provide general assistance. Where Parties do not have bilateral or multilateral agreements which cover their arrangements for providing mutual assistance, the assistance shall be rendered in accordance with Annex X hereto, unless the Parties agree otherwise.

Article 13. Responsibility and Liability

The Parties shall support appropriate international efforts to elaborate rules, criteria and procedures in the field of responsibility and liability.

Article 14. Research and Development

The Parties shall, as appropriate, initiate and cooperate in the conduct of research into, and in the development of methods and technologies for the prevention of, preparedness for and response to industrial accidents. For these purposes, the Parties shall encourage and actively promote scientific and technological cooperation, including research into less hazardous processes aimed at limiting accident hazards and preventing and limiting the consequences of industrial accidents.

Article 15. Exchange of Information

The Parties shall, at the multilateral or bilateral level, exchange reasonably obtainable information, including the elements contained in Annex XI hereto.

Article 16. Exchange of Technology

1. The Parties shall, consistent with their laws, regulations and practices, facilitate the exchange of technology for the prevention of, preparedness for and response to the effects of industrial accidents, particularly through the promotion of:

- (a) Exchange of available technology on various financial bases;
- (b) Direct industrial contacts and cooperation;
- (c) Exchange of information and experience;
- (d) Provision of technical assistance.

2. In promoting the activities specified in paragraph 1, subparagraphs (a) to (d) of this Article, the Parties shall create favourable conditions by facilitating contacts and cooperation among appropriate organizations and individuals in both the private and the public sectors that are capable of providing technology, design and engineering services, equipment or finance.

Article 17. Competent Authorities and Points of Contact

1. Each Party shall designate or establish one or more competent authorities for the purposes of this Convention.
2. Without prejudice to other arrangements at the bilateral or multilateral level, each Party shall designate or establish one point of contact for the purpose of industrial accident notifications pursuant to Article 10, and one point of contact for the purpose of mutual assistance pursuant to Article 12. These points of contact should preferably be the same.
3. Each Party shall, within three months of the date of entry into force of this Convention for that Party, inform the other Parties, through the secretariat referred to in Article 20, which body or bodies it has designated as its point(s) of contact and as its competent authority or authorities.
4. Each Party shall, within one month of the date of decision, inform the other Parties, through the secretariat, of any changes regarding the designation(s) it has made under paragraph 3 of this Article.
5. Each Party shall keep its point of contact and industrial accident notification systems pursuant to Article 10 operational at all times.
6. Each Party shall keep its point of contact and the authorities responsible for making and receiving requests for, and accepting offers of assistance pursuant to Article 12 operational at all times.

Article 18. Conference of the Parties

1. The representatives of the Parties shall constitute the Conference of the Parties of this Convention and hold their meetings on a regular basis. The first meeting of the Conference of the Parties shall be convened not later than one year after the date of the entry into force of this Convention. Thereafter, a meeting of the Conference of the Parties shall be held at least once a year or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to them by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.
2. The Conference of the Parties shall:
  - (a) Review the implementation of this Convention;
  - (b) Carry out advisory functions aimed at strengthening the ability of Parties to prevent, prepare for and respond to the transboundary effects of industrial accidents, and at facilitating the provision of technical assistance and advice at the request of parties faced with industrial accidents;
  - (c) Establish, as appropriate, working groups and other appropriate mechanisms to consider matters related to the implementation and development of this Convention and, to this end, to prepare appropriate studies and other documentation and submit recommendations for consideration by the Conference of the Parties;
  - (d) Fulfil such other functions as may be appropriate under the provisions of this Convention;
  - (e) At its first meeting, consider and, by consensus, adopt rules of procedure for its meetings.

3. The Conference of the Parties, in discharging its functions, shall, when it deems appropriate, also cooperate with other relevant international organizations.

4. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, establish a programme of work, in particular with regard to the items contained in Annex XII hereto. The Conference of the Parties shall also decide on the method of work, including the use of national centres and cooperation with relevant international organizations and the establishment of a system with a view to facilitating the implementation of this Convention, in particular for mutual assistance in the event of an industrial accident, and building upon pertinent existing activities within relevant international organizations. As part of the programme of work, the Conference of the Parties shall review existing national, regional and international centres, and other bodies and programmes aimed at coordinating information and efforts in the prevention of, preparedness for and response to industrial accidents, with a view to determining what additional international institutions or centres may be needed to carry out the tasks listed in Annex XII.

5. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, commence consideration of procedures to create more favourable conditions for the exchange of technology for the prevention of, preparedness for and response to the effects of industrial accidents.

6. The Conference of the Parties shall adopt guidelines and criteria to facilitate the identification of hazardous activities for the purposes of this Convention.

Article 19. Right to Vote

1. Except as provided for in paragraph 2 of this Article, each Party to this Convention shall have one vote.

2. Regional economic integration organizations as defined in Article 27 shall, in matters within their competence, exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

Article 20. Secretariat

The Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall carry out the following secretariat functions;

- (a) Convene and prepare meetings of the Parties;
- (b) Transmit to the Parties reports and other information received in accordance with the provisions of this Convention;
- (c) Such other functions as may be determined by the Parties.

Article 21. Settlement of Disputes

1. If a dispute arises between two or more Parties about the interpretation or application of this Convention, they shall seek a solution by negotiation or by any other method of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.

2. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a Party may declare in writing to the Depository that, for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1 of this Article, it

accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

- (a) Submission of the dispute to the International Court of Justice;
- (b) Arbitration in accordance with the procedure set out in Annex XIII hereto.

3. If the parties to the dispute have accepted both means of dispute settlement referred to in paragraph 2 of this Article, the dispute may be submitted only to the International Court of Justice, unless the parties to the dispute agree otherwise.

Article 22. Limitations on the Supply of Information

1. The provisions of this Convention shall not affect the rights or the obligations of Parties in accordance with their national laws, regulations, administrative provisions or accepted legal practices and applicable international regulations to protect information related to personal data, industrial and commercial secrecy, including intellectual property, or national security.

2. If a Party nevertheless decides to supply such protected information to another Party, the Party receiving such protected information shall respect the confidentiality of the information received and the conditions under which it is supplied, and shall only use that information for the purposes for which it was supplied.

Article 23. Implementation

The Parties shall report periodically on the implementation of this Convention.

Article 24. Bilateral and Multilateral Agreements

1. The Parties may, in order to implement their obligations under this Convention, continue existing or enter into new bilateral or multilateral agreements or other arrangements.

2. The provisions of this Convention shall not affect the right of Parties to take, by bilateral or multilateral agreement where appropriate, more stringent measures than those required by this Convention.

Article 25. Status of Annexes

The Annexes to this Convention form an integral part of the Convention.

Article 26. Amendments to the Convention

1. Any Party may propose amendments to this Convention.

2. The text of any proposed amendment to this Convention shall be submitted in writing to the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall circulate it to all Parties. The Conference of the Parties shall discuss proposed amendments at its next annual meeting, provided that such proposals have been circulated to the Parties by the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe at least ninety days in advance.

3. For amendments to this Convention - other than those to Annex I, for which the procedure is described in paragraph 4 of this Article:

(a) Amendments shall be adopted by consensus of the Parties present at the meeting and shall be submitted by the Depositary to all Parties for ratification, acceptance or approval;

(b) Instruments of ratification, acceptance or approval of amendments shall be deposited with the Depositary. Amendments adopted in accordance with this Article shall enter into force for Parties that have accepted them on the ninetieth day following the day of receipt by the Depositary of the sixteenth instrument of ratification, acceptance or approval;

(c) Thereafter, amendments shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instruments of ratification, acceptance or approval of the amendments.

4. For amendments to Annex I:

(a) The Parties shall make every effort to reach agreement by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement reached, the amendments shall, as a last resort, be adopted by a nine-tenths majority vote of the Parties present and voting at the meeting. If adopted by the Conference of the Parties, the amendments shall be communicated to the Parties and recommended for approval;

(b) On the expiry of twelve months from the date of their communication by the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, the amendments to Annex I shall become effective for those Parties to this Convention which have not submitted a notification in accordance with the provisions of paragraph 4(c) of this Article, provided that at least sixteen Parties have not submitted such a notification;

(c) Any Party that is unable to approve an amendment to Annex I of this Convention shall so notify the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe in writing within twelve months from the date of the communication of the adoption. The Executive Secretary shall without delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time substitute an acceptance for its previous notification and the amendment to Annex I shall thereupon enter into force for that Party.

(d) For the purpose of this paragraph "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

Article 27. Signature

This Convention shall be open for signature at Helsinki from 17 to 18 March 1992 inclusive, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 18 September 1992, by States members of the Economic Commission for Europe, as well as States having consultative status with the Economic Commission for Europe pursuant to paragraph 8 of Economic and Social Council resolution 36 (IV) of 28 March 1947, and by regional economic integration organizations constituted by sovereign States members of the Economic Commission for Europe to which their member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of these matters.

Article 28. Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall act as the Depositary of this Convention.

Article 29. Ratification, Acceptance, Approval and Accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by the signatory States and regional economic integration organizations referred to in Article 27.

2. This Convention shall be open for accession by the States and organizations referred to in Article 27.

3. Any organization referred to in Article 27 which becomes Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Convention concurrently.

4. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, the regional economic integration organizations referred to in Article 27 shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Convention. These organizations shall also inform the Depositary of any substantial modification to the extent of their competence.

Article 30. Entry into Force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For the purposes of paragraph 1 of this Article, any instrument deposited by an organization referred to in Article 27 shall not be counted as additional to those deposited by States members of such an organization.

3. For each State or organization referred to in Article 27 which ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 31. Withdrawal

1. At any time after three years from the date on which this Convention has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from this Convention by giving written notification to the Depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day after the date of the receipt of the notification by the Depositary.

2. Any such withdrawal shall not affect the application of Article 4 to an activity in respect of which a notification has been made pursuant to Article 4, paragraph 1, or a request for discussions has been made pursuant to Article 4, paragraph 2.

Article 32. Authentic Texts

The original of this Convention, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

Done at Helsinki, this seventeenth day of March one thousand nine hundred and ninety- two.

LIST OF SIGNATORIES – LISTE DES SIGNATAIRES

Albania	18 March 1992	Albanie	18 mars 1992
Austria	18 March 1992	Autriche	18 mars 1992
Belgium	18 March 1992	Belgique	18 mars 1992
Bulgaria	18 March 1992	Bulgarie	18 mars 1992
Canada	18 March 1992	Canada	18 mars 1992
Denmark	18 March 1992	Danemark	18 mars 1992
Estonia	18 March 1992	Estonie	18 mars 1992
European Community	18 March 1992	Communauté européenne	18 mars 1992
Finland	18 March 1992	Finlande	18 mars 1992
France	18 March 1992	France	18 mars 1992
Germany	18 March 1992	Allemagne	18 mars 1992
Greece	18 March 1992	Grèce	18 mars 1992
Hungary	18 March 1992	Hongrie	18 mars 1992
Italy	18 March 1992	Italie	18 mars 1992
Latvia	18 March 1992	Lettonie	18 mars 1992
Lithuania	18 March 1992	Lituanie	18 mars 1992
Luxembourg	20 May 1992	Luxembourg	20 mai 1992
Netherlands	18 March 1992	Pays-Bas	18 mars 1992
Norway	18 March 1992	Norvège	18 mars 1992
Poland	18 March 1992	Pologne	18 mars 1992
Portugal	9 June 1992	Portugal	9 juin 1992
Russian Federation	18 March 1992	Fédération de Russie	18 mars 1992
Spain	18 March 1992	Espagne	18 mars 1992
Sweden	18 March 1992	Suède	18 mars 1992
Switzerland	18 March 1992	Suisse	18 mars 1992
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	18 March 1992	Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord	18 mars 1992
United States of America	18 March 1992	Etats-Unis d'Amérique	18 mars 1992

ANNEX I

HAZARDOUS SUBSTANCES FOR THE PURPOSES OF DEFINING HAZARDOUS ACTIVITIES¹

The quantities given below relate to each activity or group of activities.

Where a substance or preparation named in Part II also falls within a category in Part I, the threshold quantity given in Part II shall be used.

For the identification of hazardous activities, Parties shall take into consideration the foreseeable possibility of aggravation of the hazards involved and the quantities of the hazardous substances and their proximity, whether under the charge of one or more operators.

PART I. Categories of substances and preparations not specifically named in Part II

<i>Category</i>	<i>Threshold Quantity (metric tons)</i>
1. Flammable ²	50,000
2a. Highly flammable ^{3(a) and (b)}	200
2b. Highly flammable ^{3(c)}	50,000
3. Extremely flammable ⁴	50
4. Toxic ⁵	200
5. Very toxic ⁶	20
6. Oxidizing ⁷	200
7a. Explosive, where the substance, preparation or article falls under Division 1.4 of the GHS criteria ⁸	200
7b. Explosive, where the substance, preparation or article falls under Division 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 or 1.6 of the GHS criteria ⁸	50
8a. Dangerous for the environment – “Toxic to aquatic organisms” ⁹	500
8b. Dangerous to the environment – “Very toxic to aquatic organisms” ¹⁰	200

PART II. Named substances

<i>Substance</i>	<i>Threshold Quantity (metric tons)</i>
1a. Ammonium nitrate ¹¹	10,000
1b. Ammonium nitrate ¹²	5,000
1c. Ammonium nitrate ¹³	2,500
1d. Ammonium nitrate ¹⁴	50
2a. Potassium nitrate ¹⁵	10,000
2b. Potassium nitrate ¹⁶	5,000
3. Chlorine	25
4. Ethylene oxide	50
5. Hydrogen	50
6. Toluene diisocyanate	100
7. Sulphur trioxide	75

8. Lead alkyls	50
9. Phosgene	0.75
10. Methyl isocyanate	0.15
11. Liquefied extremely flammable gases (including LPG) and natural gas	200
12. Petroleum products: gasolines and naphthas; kerosenes (including jet fuels); gas oils (including diesel fuels, home heating oils and gas oil blending streams)	25,000

NOTES

1. Indicative criteria. In the absence of other appropriate criteria, Parties may use the following criteria when classifying substances or preparations for the purposes of Part I of this annex. Mixtures and preparations shall be treated in the same way as the pure substance unless they no longer exhibit equivalent properties and are not capable of producing transboundary effects.
2. **FLAMMABLE LIQUIDS:** substances and preparations having a flash point equal to or greater than 21°C and less than or equal to 55°C, supporting combustion.
3. **HIGHLY FLAMMABLE LIQUIDS**
  - (a) Substances and preparations which may become hot and finally catch fire in contact with air at ambient temperature without any input of energy (are spontaneously flammable in air);
  - (b) Substances and preparations, which have a flashpoint lower than 55°C and remain liquid under pressure, where particular processing conditions, such as high pressure or high temperature, may create major accident hazards; and
  - (c) Substances and preparations having a flash point lower than 21°C and which are not extremely flammable.
4. **EXTREMELY FLAMMABLE GASES AND LIQUIDS**
  - (a) Liquid substances and preparations which have a flash point lower than 0°C and whose boiling point (or, in the case of a boiling range, initial boiling point) at normal pressure is less than or equal to 35°C;
  - (b) Gases which are flammable in contact with air at ambient temperature and pressure, and which are in a gaseous or supercritical state; and
  - (c) Flammable and highly flammable liquid substances and preparations maintained at a temperature above their boiling point.
5. **TOXIC:** substances with properties corresponding to those in table 1 or table 2 and having physical and chemical properties capable of creating industrial accident hazards (LD – lethal dose; LC – lethal concentration).

TABLE 1

LD ₅₀ (oral)(1) mg/kg body weight 25 < LD ₅₀ ≤ 200	LD ₅₀ (dermal)(2) mg/kg body weight 50 < LD ₅₀ ≤ 400	LC ₅₀ (3) mg/l (inhalation) 0.5 < LC ₅₀ ≤ 2
(1) LD ₅₀ oral in rats		
(2) LD ₅₀ dermal in rats or		

rabbits
(3) LC ₅₀ by inhalation (four hours) in rats

TABLE 2

Discriminating dose mg/kg body weight = 5
where the acute oral toxicity in animals of the substance has been determined using the fixed-dose procedure.

6. VERY TOXIC: substances with properties corresponding to those in table 3 or table 4 and which, owing to their physical and chemical properties, are capable of creating industrial accident hazards (LD – lethal dose; LC – lethal concentration).

TABLE 3

LD ₅₀ (oral)(1) mg/kg body weight LD ₅₀ ≤ 25	LD ₅₀ (dermal)(2) mg/kg body weight LD ₅₀ ≤ 50	LC ₅₀ (3) mg/l (inhalation) LC ₅₀ ≤ 0.5
(1) LD ₅₀ oral in rats		
(2) LD ₅₀ dermal in rats or rabbits		
(3) LC ₅₀ by inhalation (four hours) in rats		

TABLE 4

Discriminating dose mg/kg body weight < 5
where the acute oral toxicity in animals of the substance has been determined using the fixed-dose procedure

7. OXIDIZING: substances which give rise to highly exothermic reactions when in contact with other substances, particularly flammable substances.

8. EXPLOSIVE

- (a) Substances or preparations which create the risk of an explosion by shock, friction, fire or other sources of ignition;
- (b) Substances or preparations which create extreme risks of explosion by shock, friction, fire or other sources of ignition; or
- (c) Substances, preparations or articles covered by Class 1 of the European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road (UN/ADR), concluded on 30 September 1957, as amended.

Included in this definition are pyrotechnics, which for the purposes of this Convention are defined as substances (or mixtures of substances) designated to produce heat, light, sound, gas or smoke or a combination of such effects through self-sustained exothermic chemical reactions.

Substances and articles of Class 1 are classified in any of the divisions 1.1 to 1.6 in accordance with the UN/ADR classification scheme. The divisions concerned are:

Division 1.1: “Substances and articles which have a mass explosion hazard (a mass explosion is an explosion which affects almost the entire load virtually instantaneously).”

Division 1.2: “Substances and articles which have a projection hazard but not a mass explosion hazard.”

Division 1.3: “Substances and articles which have a fire hazard and either a minor blast hazard or a minor projection hazard or both, but not a mass explosion hazard:

- (i) combustion of which gives rise to considerable radiant heat; or
- (ii) which burn one after another, producing minor blast or projection effects or both.”

Division 1.4: “Substances and articles which present only a slight risk in the event of ignition or initiation during carriage. The effects are largely confined to the package and no projection of fragments of appreciable size or range is to be expected. An external fire shall not cause virtually instantaneous explosion of virtually the entire contents of the package.”

Division 1.5: “Very insensitive substances having a mass explosion hazard which are so insensitive that there is very little probability of initiation or of transition from burning to detonation under normal conditions of carriage. As a minimum requirement they shall not explode in the external fire test.”

Division 1.6: “Extremely insensitive articles which do not have a mass explosion hazard. The articles contain only extremely insensitive detonating substances and demonstrate a negligible probability of accidental initiation or propagation. The risk is limited to the explosion of a single article.”

Also included in this definition are explosive or pyrotechnic substances or preparations contained in articles. In the case of articles containing explosive or pyrotechnic substances or preparations, if the quantity of the substance or preparation contained is known, that quantity shall be considered for the purposes of this Convention. If the quantity is not known, then, for the purposes of this Convention, the whole article shall be treated as explosive.

9. DANGEROUS FOR THE ENVIRONMENT (LC – lethal concentration; EC – effective concentration; IC – inhibiting concentration) – toxic to aquatic organisms with long-term adverse effects in the aquatic environment with:

- (a) Acute toxicity:
  - (i) 96 hr LC₅₀ (for fish): 1 mg/l < LC₅₀ ≤ 10 mg/l, or
  - (ii) 48 hr EC₅₀ (for daphnia): 1 mg/l < EC₅₀ ≤ 10 mg/l, or
  - (iii) 72 hr IC₅₀ (for algae): 1 mg/l < IC₅₀ ≤ 10 mg/l; and
- (b) Persistency: the substance is not readily degradable or the log Pow (log octanol/water partition coefficient) ≥ 3.0 (unless the experimentally determined bio-concentration factor BCF ≤ 100).

10. DANGEROUS FOR THE ENVIRONMENT (LC – lethal concentration; EC – effective concentration; IC – inhibiting concentration) – very toxic to aquatic organisms:

- (a) Substances very toxic to aquatic organisms, with acute toxicity:
  - (i) 96 hr LC₅₀ (for fish) ≤ 1 mg/l, or
  - (ii) 48 hr EC₅₀ (for daphnia) ≤ 1 mg/l, or
  - (iii) 72 hr IC₅₀ (for algae) ≤ 1 mg/l
- (b) Substances very toxic to aquatic organisms with long-term adverse effects in the aquatic environment with:
  - (i) Acute toxicity:
    - 96 hr LC₅₀ (for fish) ≤ 1 mg/l, or
    - 48 hr EC₅₀ (for daphnia) ≤ 1 mg/l, or
    - 72 hr IC₅₀ (for algae) ≤ 1 mg/l; and
  - (ii) Persistency: the substance is not readily degradable or the log Pow (log octanol/water partition coefficient) ≥ 3.0 (unless the experimentally determined bio-concentration factor BCF ≤ 100).

11. AMMONIUM NITRATE (10,000): fertilizers capable of self-sustaining decomposition.

This applies to ammonium nitrate-based compound/composite fertilizers (compound/composite fertilizers containing ammonium nitrate with phosphate and/or potash) in which the nitrogen content as a result of ammonium nitrate is:

- (a) Between 15.75% and 24.5% by weight (15.75% and 24.5% nitrogen content by weight as a result of ammonium nitrate correspond to 45% and 70% ammonium nitrate, respectively) and which either contain no more than 0.4% total combustible/organic materials or fulfil the requirements of an appropriate test of resistance to detonation (e.g. 4-inch steel tube test);
- (b) 15.75% by weight or less and unrestricted combustible materials;

and which are capable of self-sustaining decomposition according to the UN Trough Test (see United Nations Recommendations on the Transport of Dangerous Goods: Manual of Tests and Criteria, Part III, subsection 38.2).

12. AMMONIUM NITRATE (5,000): fertilizer grade.

This applies to straight ammonium nitrate-based fertilizers and to ammonium nitrate-based compound/composite fertilizers in which the nitrogen content as a result of ammonium nitrate is:

- (a) more than 24.5% by weight, except for mixtures of ammonium nitrate with dolomite, limestone and/or calcium carbonate with a purity of at least 90%;
- (b) more than 15.75% by weight for mixtures of ammonium nitrate and ammonium sulphate;
- (c) more than 28% (28% nitrogen content by weight as a result of ammonium nitrate corresponds to 80% ammonium nitrate) by weight for mixtures of ammonium nitrate with dolomite, limestone and/or calcium carbonate with a purity of at least 90%;

and which fulfil the requirements of an appropriate test of resistance to detonation (e.g. 4-inch steel tube test).

13. AMMONIUM NITRATE (2,500): technical grade.

This applies to:

- (a) Ammonium nitrate and preparations of ammonium nitrate in which the nitrogen content as a result of ammonium nitrate is:
  - (i) between 24.5% and 28% by weight and which contain not more than 0.4% combustible substances;
  - (ii) more than 28% by weight, and which contain not more than 0.2% combustible substances;
- (b) Aqueous ammonium nitrate solutions in which the concentration of ammonium nitrate is more than 80% by weight.

14. AMMONIUM NITRATE (50): “off-specs” material and fertilizers not fulfilling the requirements of an appropriate test of resistance to detonation (e.g. 4-inch steel tube test).

This applies to:

- (a) Material rejected during the manufacturing process and to ammonium nitrate and preparations of ammonium nitrate, straight ammonium nitrate-based fertilizers and ammonium nitrate-based compound/composite fertilizers referred to in notes 12 and 13 that are being or have been returned from the final user to a manufacturer, temporary storage or reprocessing plant for reworking, recycling or treatment for safe use because they no longer comply with the specifications of notes 12 and 13;
- (b) Fertilizers referred to in note 11(a) and note 12 which do not fulfil the requirements of an appropriate test of resistance to detonation (e.g. 4-inch steel tube test).

15. POTASSIUM NITRATE (10,000): composite potassium nitrate-based fertilizers composed of potassium nitrate in prilled/granular form.

16. POTASSIUM NITRATE (5,000): composite potassium nitrate-based fertilizers composed of potassium nitrate in crystalline form.

ANNEX II

INQUIRY COMMISSION PROCEDURE PURSUANT TO ARTICLES 4 AND 5

1. The requesting Party or Parties shall notify the secretariat that it or they is (are) submitting question(s) to an inquiry commission established in accordance with the provisions of this Annex. The notification shall state the subject-matter of the inquiry. The secretariat shall immediately inform all Parties to the Convention of this submission.

2. The inquiry commission shall consist of three members. Both the requesting party and the other party to the inquiry procedure shall appoint a scientific or technical expert and the two experts so appointed shall designate by common agreement a third expert, who shall be the president of the inquiry commission. The latter shall not be a national of one of the parties to the inquiry procedure, nor have his

or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. If the president of the inquiry commission has not been designated within two months of the appointment of the second expert, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party, designate the president within a further two-month period.

4. If one of the parties to the inquiry procedure does not appoint an expert within one month of its receipt of the notification by the secretariat, the other party may inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the inquiry commission within a further two-month period. Upon designation, the president of the inquiry commission shall request the party which has not appointed an expert to do so within one month. If it fails to do so within that period, the president shall inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe who shall make this appointment within a further two-month period.

5. The inquiry commission shall adopt its own rules of procedure.

6. The inquiry commission may take all appropriate measures in order to carry out its functions.

7. The parties to the inquiry procedure shall facilitate the work of the inquiry commission and in particular shall, using all means at their disposal:

(a) Provide the inquiry commission with all relevant documents, facilities and information;

(b) Enable the inquiry commission, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

8. The parties and the experts shall protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the work of the inquiry commission.

9. If one of the parties to the inquiry procedure does not appear before the inquiry commission or fails to present its case, the other party may request the inquiry commission to continue the proceedings and to complete its work. Absence of a party or failure of a party to present its case shall not constitute a bar to the continuation and completion of the work of the inquiry commission.

10. Unless the inquiry commission determines otherwise because of the particular circumstances of the matter, the expenses of the inquiry commission, including the remuneration of its members, shall be borne equally by the parties to the inquiry procedure. The inquiry commission shall keep a record of all its expenses and shall furnish a final statement thereof to the parties.

11. Any Party which has an interest of a factual nature in the subject-matter of the inquiry procedure and which may be affected by an opinion in the matter may intervene in the proceedings with the consent of the inquiry commission.

12. The decisions of the inquiry commission on matters of the procedure shall be taken by majority vote of its members. The final opinion of the inquiry commission shall reflect the view of the majority of its members and shall include any dissenting view.

13. The inquiry commission shall present its final opinion within two months of the date on which it was established, unless it finds it necessary to extend this time-limit for a period which should not exceed two months.

14. The final opinion of the inquiry commission shall be based on accepted scientific principles. The final opinion shall be transmitted by the inquiry commission to the parties to the inquiry procedure and to the secretariat.

ANNEX III

PROCEDURES PURSUANT TO ARTICLE 4

1. A Party of origin may request consultations with another Party, in accordance with paragraphs 2 to 5 of this Annex, in order to determine whether that Party is an affected Party.

2. For a proposed or existing hazardous activity, the Party of origin shall, for the purposes of ensuring adequate and effective consultations, provide for the notification at appropriate levels of any Party that it considers may be an affected Party as early as possible and no later than when informing its own public about that proposed or existing activity.

For existing hazardous activities such notification shall be provided no later than two years after the entry into force of this Convention for a Party of origin.

3. The notification shall contain, inter alia:

(a) Information on the hazardous activity, including any available information or report, such as information produced in accordance with Article 6, on its possible transboundary effects in the event of an industrial accident;

(b) An indication of a reasonable time within which a response under paragraph 4 of this Annex is required, taking into account the nature of the activity; and may include the information set out in paragraph 6 of this Annex.

4. The notified Parties shall respond to the Party of origin within the time specified in the notification, acknowledging receipt of the notification and indicating whether they intend to enter into consultation.

5. If a notified Party indicates that it does not intend to enter into consultation, or if it does not respond within the time specified in the notification, the provisions set down in the following paragraphs of this Annex shall not apply. In such circumstances, the right of a Party of origin to determine whether to carry out an assessment and analysis on the basis of its national law and practice is not prejudiced.

6. Upon receipt of a response from a notified Party indicating its desire to enter into consultation, the Party of origin shall, if it has not already done so, provide to the notified Party:

(a) Relevant information regarding the time schedule for analysis, including an indication of the time schedule for the transmittal of comments;

(b) Relevant information on the hazardous activity and its transboundary effects in the event of an industrial accident;

(c) The opportunity to participate in evaluations of the information or any report demonstrating possible transboundary effects.

7. An affected Party shall, at the request of the Party of origin, provide the latter with reasonably obtainable information relating to the area under the jurisdiction of the affected Party capable of being affected, where such information is necessary for the preparation of the assessment and analysis and measures. The information shall be furnished promptly and, as appropriate, through a joint body where one exists.

8. The Party of origin shall furnish the affected Party directly, as appropriate, or, where one exists, through a joint body with the analysis and evaluation documentation as described in Annex V, paragraphs 1 and 2.

9. The Parties concerned shall inform the public in areas reasonably capable of being affected by the hazardous activity and shall arrange for the distribution of the analysis and evaluation documentation to it and to authorities in the relevant areas. The Parties shall ensure them an opportunity for making comments on, or objections to, the hazardous activity and shall arrange for their views to be submitted to the competent authority of the Party of origin, either directly to that authority or, where appropriate, through the Party of origin, within a reasonable time.

10. The Party of origin shall, after completion of the analysis and evaluation documentation, enter without undue delay into consultations with the affected Party concerning, inter alia, the transboundary effects of the hazardous activity in the event of an industrial accident, and measures to reduce or eliminate its effects. The consultations may relate to:

(a) Possible alternatives to the hazardous activity, including the no-action alternative, and possible measures to mitigate transboundary effects at the expense of the Party of origin;

(b) Other forms of possible mutual assistance for reducing any transboundary effects;

(c) Any other appropriate matters.

The Parties concerned shall, on the commencement of such consultations, agree on a reasonable time-frame for the duration of the consultation period. Any such consultations may be conducted through an appropriate joint body, where one exists.

11. The Parties concerned shall ensure that due account is taken of the analysis and evaluation, as well as of the comments received pursuant to paragraph 9 of this Annex and of the outcome of the consultations referred to in paragraph 10 of this Annex.

12. The Party of origin shall notify the affected Parties of any decision on the activity, along with the reasons and considerations on which it was based.

13. If, after additional and relevant information concerning the transboundary effects of a hazardous activity and which was not available at the time consultations were held with respect to that activity, becomes available to a Party concerned, that Party shall immediately inform the other Party or Parties concerned. If one of the Parties concerned so requests, renewed consultations shall be held.

ANNEX IV

PREVENTIVE MEASURES PURSUANT TO ARTICLE 6

The following measures may be carried out, depending on national laws and practices, by Parties, competent authorities, operators, or by joint efforts:

1. The setting of general or specific safety objectives;
2. The adoption of legislative provisions or guidelines concerning safety measures and safety standards;
3. The identification of those hazardous activities which require special preventive measures, which may include a licensing or authorization system;
4. The evaluation of risk analyses or of safety studies for hazardous activities and an action plan for the implementation of necessary measures;
5. The provision to the competent authorities of the information needed to assess risks;
6. The application of the most appropriate technology in order to prevent industrial accidents and protect human beings and the environment;
7. The undertaking, in order to prevent industrial accidents, of the appropriate education and training of all persons engaged in hazardous activities on-site under both normal and abnormal conditions;
8. The establishment of internal managerial structures and practices designed to implement and maintain safety regulations effectively;
9. The monitoring and auditing of hazardous activities and the carrying out of inspections.

ANNEX V

ANALYSIS AND EVALUATION

1. The analysis and evaluation of the hazardous activity should be performed with a scope and to a depth which vary depending on the purpose for which they are carried out.

2. The following table illustrates, for the purposes of the related Articles, matters which should be considered in the analysis and evaluation, for the purposes listed,

---

<u>Purpose of analysis</u>	<u>Matters to be considered,</u>
Emergency planning Under Article 8	(1) The quantities and properties of hazardous substances on the site, (2) Brief descriptive scenarios of a representative sample of industrial accidents possibly arising from the hazardous activity, including an indication of the likelihood of each, (3) For each scenario: (a) The approximate quantity of a release,

(b) The extent and severity of the resulting consequences both for people and for the non-human environment in favorable and unfavorable conditions, including the extent of resulting hazard zones,

(c) The time-scale within which the industrial accident could develop from the initiating event,

(d) Any action which could be taken to minimize the likelihood of escalation.

(4) The size and distribution of the population in the vicinity, including any large concentrations of people potentially in the hazard zone,

(5) The age, mobility and susceptibility of that population

Decision – making on siting under Article 7

In addition to items (1) to (5) above:

(6) The severity of the harm inflicted on people and the environment, depending on the nature and circumstances of the release,

(7) The distance from the location of the hazardous activity at which harmful effects on people and the environment may reasonably occur in the event of an industrial accident,

(8) The same information not only for the present situation but also for planned or reasonably foreseeable future developments.

Information to the public under Article 9

In addition to items (1) to (4) above:

(9) The people who may be affected by an industrial Accident

Preventive measures Under Article 6

In addition to items (4) to (9) above, more detailed versions of the descriptions and assessments set out in Items (1) to (3) will be needed for preventive measures. In addition to those descriptions and assessments, the following matters should also be covered:

(10) The conditions and quantities in which hazardous materials are handled,

(11) A list of the scenarios for the types of industrial accidents with serious effects, to include examples covering the full range of incident size and the possibility of effects from adjacent activities,

(12) For each scenario, a description of the events which could initiate an industrial accident and the steps

whereby it could escalate,

(13) An assessment, at least in general terms, of the likelihood of each step occurring, taking into account the arrangements in (14),

(14) A description of the preventive measures in terms of both equipment and procedures designed to minimize the likelihood of each step occurring,

(15) An assessment of the effects that deviations from normal operating conditions could have, and the consequent arrangements for safe shut-down of the hazardous activity or any part thereof in an emergency, and of the need for staff training to ensure that potentially serious deviations are recognized at an early stage and appropriate action taken,

(16) An assessment of the extent to which modifications, repair work and maintenance work on the hazardous activity could place the control measures at risk, and the consequent arrangements to ensure that control is maintained.

ANNEX VI

DECISION-MAKING ON SITING PURSUANT TO ARTICLE 7

The following illustrates the matters which should be considered pursuant to Article 7:

1. The results of risk analysis and evaluation, including an evaluation pursuant to Annex V of the physical characteristics of the area in which the hazardous activity is being planned;
2. The results of consultations and public participation processes;
3. An analysis of the increase or decrease of the risk caused by any development in the territory of the affected Party in relation to an existing hazardous activity in the territory of the Party of origin;
4. The evaluation of the environmental risks, including any transboundary effects;
5. An evaluation of the new hazardous activities which could be a source of risk;
6. A consideration of the siting of new, and significant modifications to existing hazardous activities at a safe distance from existing centres of population, as well as the establishment of a safety area around hazardous activities; within such areas, developments which would increase the populations at risk, or otherwise increase the severity of the risk, should be closely examined.

ANNEX VII

EMERGENCY PREPAREDNESS MEASURES PURSUANT TO ARTICLE 8

1. All contingency plans, both on- and off-site, should be coordinated to provide a comprehensive and effective response to industrial accidents.
2. The contingency plans should include the actions necessary to localize emergencies and to prevent or minimize their transboundary effects. They also include arrangements for warning people and, where appropriate, arrangements for their evacuation, other protective or rescue actions and health services.
3. Contingency plans should give on-site personnel, people who might be affected off site and rescue forces, details of technical and organizational procedures which are appropriate for response in the event of an industrial accident capable of having transboundary effects and to prevent and minimize effects on people and the environment, both on and off site.
4. Examples of matters which could be covered by on-site contingency plans include:
  - (a) Organizational roles and responsibilities on site for dealing with an emergency;
  - (b) A description of the action which should be taken in the event of an industrial accident, or an imminent threat thereof, in order to control the condition or event, or details of where such a description can be found;
  - (c) A description of the equipment and resources available;
  - (d) Arrangements for providing early warning of industrial accidents to the public authority responsible for the off-site emergency response, including the type of information which should be included in an initial warning and the arrangements for providing more detailed information as it becomes available;
  - (e) Arrangements for training personnel in the duties they will be expected to perform.
5. Examples of matters which could be covered by off-site contingency plans include:
  - (a) Organizational roles and responsibilities off-site for dealing with an emergency, including how integration with on-site plans is to be achieved;
  - (b) Methods and procedures to be followed by emergency and medical personnel;
  - (c) Methods for rapidly determining the affected area;
  - (d) Arrangements for ensuring that prompt industrial accident notification is made to affected or potentially affected Parties and that that liaison is maintained subsequently;
  - (e) Identification of resources necessary to implement the plan and the arrangements for coordination;
  - (f) Arrangements for providing information to the public including, where appropriate, the arrangements for reinforcing and repeating the information provided to the public pursuant to article 9;

(g) Arrangements for training and exercises.

6. Contingency plans could include the measures for treatment; collection; clean-up; storage; removal and safe disposal of hazardous substances and contaminated material; and restoration.

ANNEX VIII

INFORMATION TO THE PUBLIC PURSUANT TO ARTICLE 9

1. The name of the company, address of the hazardous activity and identification by position held of the person giving the information;
2. An explanation in simple terms of the hazardous activity, including the risks;
3. The common names or the generic names or the general danger classification of the substances and preparations which are involved in the hazardous activity, with an indication of their principal dangerous characteristics;
4. General information resulting from an environmental impact assessment, if available and relevant;
5. The general information relating to the nature of an industrial accident that could possibly occur in the hazardous activity, including its potential effects on the population and the environment;
6. Adequate information on how the affected population will be warned and kept informed in the event of an industrial accident;
7. Adequate information on the actions the affected population should take and on the behaviour they should adopt in the event of an industrial accident;
8. Adequate information on arrangements made regarding the hazardous activity, including liaison with the emergency services, to deal with industrial accidents, to reduce the severity of the industrial accidents and to mitigate their effects;
9. General information on the emergency services' off-site contingency plan, drawn up to cope with any off-site effects, including the transboundary effects of an industrial accident;
10. General information on special requirements and conditions to which the hazardous activity is subject according to the relevant national regulations and/or administrative provisions, including licensing or authorization systems;
11. Details of where further relevant information can be obtained.

ANNEX IX

INDUSTRIAL ACCIDENT NOTIFICATION SYSTEMS PURSUANT TO ARTICLE 10

1. The industrial accident notification systems shall enable the speediest possible transmission of data and forecasts according to previously determined codes using compatible data-transmission and data-treatment systems for emergency warning and response, and for measures to minimize and contain the consequences of transboundary effects, taking account of different needs at different levels.

2. The industrial accident notification shall include the following:

- (a) The type and magnitude of the industrial accident, the hazardous substances involved (if known), and the severity of its possible effects;
- (b) The time of occurrence and exact location of the accident;
- (c) Such other available information as necessary for an efficient response to the industrial accident.

3. The industrial accident notification shall be supplemented at appropriate intervals, or whenever required, by further relevant information on the development of the situation concerning transboundary effects.

4. Regular tests and reviews of the effectiveness of the industrial accident notification systems shall be undertaken, including the regular training of the personnel involved.

Where appropriate, such tests, reviews and training shall be performed jointly.

ANNEX X

MUTUAL ASSISTANCE PURSUANT TO ARTICLE 12

1. The overall direction, control, coordination and supervision of the assistance is the responsibility of the requesting Party. The personnel involved in the assisting operation shall act in accordance with the relevant laws of the requesting Party. The appropriate authorities of the requesting Party shall cooperate with the authority designated by the assisting Party, pursuant to Article 17, as being in charge of the immediate operational supervision of the personnel and the equipment provided by the assisting Party.

2. The requesting Party shall, to the extent of its capabilities, provide local facilities and services for the proper and effective administration of the assistance, and shall ensure the protection of personnel, equipment and materials brought into its territory by, or on behalf of, the assisting Party for such a purpose.

3. Unless otherwise agreed by the Parties concerned, assistance shall be provided at the expense of the requesting Party. The assisting Party may at any time waive wholly or partly the reimbursement of costs.

4. The requesting Party shall use its best efforts to afford to the assisting Party and persons acting on its behalf the privileges, immunities or facilities necessary for the expeditious performance of their assistance functions. The requesting Party shall not be required to apply this provision to its own nationals or permanent residents or to afford them the privileges and immunities referred to above.

5. A Party shall, at the request of the requesting or assisting Party, endeavour to facilitate the transit through its territory of duly notified personnel, equipment and property involved in the assistance to and from the requesting Party.

6. The requesting Party shall facilitate the entry into, stay in and departure from its national territory of duly notified personnel and of equipment and property involved in the assistance.

7. With regard to acts resulting directly from the assistance provided, the requesting Party shall, in respect of the death of or injury to persons, damage to or loss of property, or damage to the environment caused within its territory in the

course of the provision of the assistance requested, hold harmless and indemnify the assisting Party or persons acting on its behalf and compensate them for death or injury suffered by them and for loss of or damage to equipment or other property involved in the assistance. The requesting Party shall be responsible for dealing with claims brought by third parties against the assisting Party or persons acting on its behalf.

8. The Parties concerned shall cooperate closely in order to facilitate the settlement of legal proceedings and claims which could result from assistance operations.

9. Any Party may request assistance relating to the medical treatment or the temporary relocation in the territory of another Party of persons involved in an accident.

10. The affected or requesting Party may at any time, after appropriate consultations and by notification, request the termination of assistance received or provided under this Convention. Once such a request has been made, the Parties concerned shall consult one another with a view to making arrangements for the proper termination of the assistance.

ANNEX XI

EXCHANGE OF INFORMATION PURSUANT TO ARTICLE 15

Information shall include the following elements, which can also be the subject of multilateral and bilateral cooperation:

(a) Legislative and administrative measures, policies, objectives and priorities for prevention, preparedness and response, scientific activities and technical measures to reduce the risk of industrial accidents from hazardous activities, including the mitigation of transboundary effects;

(b) Measures and contingency plans at the appropriate level affecting other Parties;

(c) Programmes for monitoring, planning, research and development, including their implementation and surveillance;

(d) Measures taken regarding prevention of, preparedness for and response to industrial accidents;

(e) Experience with industrial accidents and cooperation in response to industrial accidents with transboundary effects;

(f) The development and application of the best available technologies for improved environmental protection and safety;

(g) Emergency preparedness and response;

(h) Methods used for the prediction of risks, including criteria for the monitoring and assessment of transboundary effects.

ANNEX XII

TASKS FOR MUTUAL ASSISTANCE PURSUANT TO ARTICLE 18, PARAGRAPH 4

1. Information and data collection and dissemination

(a) Establishment and operation of an industrial accident notification system that can provide information on industrial accidents and on experts, in order to involve the experts as rapidly as possible in providing assistance;

(b) Establishment and operation of a data bank for the reception, processing and distribution of necessary information on industrial accidents, including their effects, and also on measures applied and their effectiveness;

(c) Elaboration and maintenance of a list of hazardous substances, including their relevant characteristics, and of information on how to deal with those in the event of an industrial accident;

(d) Establishment and maintenance of a register of experts to provide consultative and other kinds of assistance regarding preventive, preparedness and response measures, including restoration measures;

(e) Maintenance of a list of hazardous activities;

(f) Production and maintenance of a list of hazardous substances covered by the provisions of Annex I, Part I.

2. Research, training and methodologies

(a) Development and provision of models based on experience from industrial accidents, and scenarios for preventive, preparedness and response measures;

(b) Promotion of education and training, organization of international symposia and promotion of cooperation in research and development.

3. Technical assistance

(a) Fulfillment of advisory functions aimed at strengthening the ability to apply preventive, preparedness and response measures;

(b) Undertaking, at the request of a Party, of inspections of its hazardous activities and the provision of assistance in organizing its national inspections according to the requirements of this Convention.

4. Assistance in the case of an emergency

Provision, at the request of a Party, of assistance by, inter alia, sending experts to the site of an industrial accident to provide consultative and other kinds of assistance in response to the industrial accident.

1. The claimant Party or Parties shall notify the secretariat that the Parties have agreed to submit the dispute to arbitration pursuant to Article 21, paragraph 2 of this Convention. The notification shall state the subject-matter of arbitration ANNEX XIII

ARBITRATION

and include, in particular, the Articles of this Convention, the interpretation or application of which is at issue. The secretariat shall forward the information received to all Parties to this Convention.

2. The arbitral tribunal shall consist of three members. Both the claimant Party or Parties and the other Party or Parties to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the president of the arbitral tribunal. The latter shall not be a

national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. If the president of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party to the dispute, designate the president within a further two-month period.

4. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the receipt of the request, the other party may so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the arbitral tribunal within a further two-month period. Upon designation, the president of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. If it fails to do so within that period, the president shall inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two month period.

5. The arbitral tribunal shall render its decision in accordance with international law and in accordance with the provisions of this Convention.

6. Any arbitral tribunal constituted under the provisions set out herein shall draw up its own rules of procedure.

7. The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.

8. The tribunal may take all appropriate measures to establish the facts.

9. The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular shall, using all means at their disposal:

(a) Provide the tribunal with all relevant documents, facilities and information;

(b) Enable the tribunal, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

10. The parties to the dispute and the arbitrators shall protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

11. The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend interim measures of protection.

12. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to render its final decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings.

13. The arbitral tribunal may hear and determine counter-claims arising directly out of the subject-matter of the dispute.

14. Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne equally by the parties to the dispute. The tribunal shall keep a record of all its expenses and shall furnish a final statement thereof to the parties to the dispute.

15. Any Party to this convention which has an interest of a legal nature in the subject matter of the dispute and which may be affected by a decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

16. The arbitral tribunal shall render its award within five months of the date on which it is established unless it finds it necessary to extend the time-limit for a period which should not exceed five months.

17. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon all parties to the dispute. The award will be transmitted by the arbitral tribunal to the parties to the dispute and to the secretariat. The secretariat will forward the information received to all Parties to this Convention.

18. Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.

КОНВЕНЦИЈА О ПРЕКОГРАНИЧНИМ ЕФЕКТИМА ИНДУСТРИЈСКИХ УДЕСА

ПРЕАМБУЛА

Стране ове конвенције,

Имајући у виду посебну важност, у интересу садашњих и будућих генерација, заштите људи и животне средине од ефеката индустријских удеса,

Увиђајући важност и хитност спречавања озбиљних негативних ефеката индустријских удеса на људе и животну средину и унапређивања свих мера које подстичу рационалну, економску и делотворну употребу мера спречавања, мера приправности и одговора, како би се омогућио за животну средину прихватљив и одрживи економски развој,

Узимајући у обзир чињеницу да се ефекти индустријских удеса могу осетити преко граница и да захтевају сарадњу међу државама,

Потврђујући потребу да се унапређује активна међународна сарадња међу заинтересованим државама пре, у току и после несреће, како би се учврстиле одговарајуће политике и ојачала и координирала акција на свим одговарајућим нивоима ради унапређења спречавања, приправности и одговора у случају прекограничних ефеката индустријских удеса,

Констатујући важност и корисност билатералних и мултилатералних аранжмана за спречавање, приправност и одговор на ефекте индустријских удеса,

Свесне улоге коју у том смислу има Економска Комисија Уједињених нација за Европу (ЕЦЕ) и подсећајући, између осталог, на ЕЦЕ Кодекс понашања код загађења прекограничних копнених вода у случају удеса и Конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту,

Имајући у виду релевантне одредбе Завршног акта Конференције о безбедности и сарадњи у Европи (КЕБС), Закључни документ састанка представника држава учесница КЕБС-а у Бечу и закључак састанка КЕБС-а о заштити животне средине у Софији, као и релевантне активности и механизме Програма Уједињених нација за заштиту животне средине (УНЕП), нарочито на АПЕЛЛ програм, Међународне организације рада (ИЛО), посебно Кодекс понашања код спречавања великих индустријских удеса и других релевантних међународних организација,

Разматрајући одговарајуће одредбе Декларације Конференције Уједињених нација о човековој средини, нарочито принцип 21, према коме, у складу са Повельом Уједињених нација и принципима међународног права, државе имају суверено право на коришћење властитих ресурса у складу са својим властитим политикама заштите животне средине и одговорност да обезбеде да активности у оквиру њихове надлежности или контроле не проузрокују штету по животну средину других држава или подручја изван граница националне надлежности,

Узимајући у обзир принцип загађивач плаћа, као општи принцип међународног права заштите животне средине,

Наглашавајући принципе међународног права и обичаја, нарочито принципе добросуседских односа, реципроцитета, недискриминације и добре воље.

Споразумеле су се о следећем:

Члан 1. Дефиниције

За сврхе ове конвенције,

(а) "Индустријски удес" значи неконтролисани догађај за време било које активности која укључује опасне материје, било:

(i) У инсталацији, на пример за време производње, употребе, складиштења, руковања или одлагања; или

(ii) Приликом транспорта, у мери у којој је регулисано ставом 2 (d) члана 2;

(b) "Опасна активност" значи било коју активност у којој је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у количинама које су на квантитативној граници или прелазе квантитативну границу наведену у овде приложеном Анексу I и које могу да проузрокују прекограничне ефекте;

(c) "Ефекти" значе било које директне или индиректне, непосредне или одложене негативне утицаје које је проузроковао неки индустријски удес, а који погађају, између осталог:

(i) Људе, флору и фауну;

(ii) Гло, воду, ваздух и пејзаж;

(iii) Интеракцију између фактора под (i) и (ii);

(iv) Материјална добра и културно наслеђе, укључујући историјске споменике;

(d) "Прекогранични ефекти" значе озбиљне последице у оквиру надлежности једне Стране које су исход индустријског удеса насталог у оквиру надлежности друге Стране;

(e) "Оператер" значи било које физичко или правно лице, укључујући органе јавне власти, задужено за, на пример, надгледање, планирање спровођења или спровођење активности;

(f) "Страна" значи, осим ако се у тексту другачије не укаже, Уговорну Страну ове конвенције;

(g) "Страна порекла" значи било коју Страну или Стране под чијом надлежности долази до индустријског удеса или може да дође до индустријског удеса;

(h) "Погођена Страна" значи било коју Страну или Стране које су погођене или могу бити погођене прекограничним ефектима индустријског удеса;

- (i) "Заинтересоване Стране" значи било коју Страну порекла и било коју погођену Страну;
- (j) "Јавност" значи једно или више физичких или правних лица.

Члан 2. Обим

1. Ова конвенција ће се примењивати на спречавање, приправност и одговор на индустријске удесе који могу проузроковати прекограничне ефекте, укључујући ефекте таквих удеса проузрокованих природним катастрофама и на међународну сарадњу везану за међусобну помоћ, истраживање и развој, размену информација и размену технологије у области спречавања, приправности и одговора на индустријске удесе.

2. Ова конвенција се неће примењивати на:

- (a) Нуклеарне удесе или радиолошке ванредне ситуације;
- (b) Несреће на војним инсталацијама;
- (c) Оштећења бране, са изузетком ефеката индустријских удеса проузрокованих таквим оштећењима;
- (d) Саобраћајне удесе на земљи са изузетком:
  - (i) Одговора на такве удесе у ванредним ситуацијама;
  - (ii) Превоза на лицу места опасне активности;
- (e) Случајно испуштање генетички модификованих организама;
- (f) Удесе проузроковане активностима у морској животној средини, укључујући истраживање и експлоатацију морског дна;
- (g) Испуштање нафте или других штетних супстанци у море.

Члан 3. Опште одредбе

1. Стране ће, узимајући у обзир напоре који су већ уложени на националном и међународном нивоу, предузети одговарајуће мере и сарађивати у оквиру ове конвенције, у циљу заштите људи и животне средине од индустријских удеса, тиме што ће спречавати колико год је то могуће такве удесе, смањивати њихову учесталост и тежину и ублажавати њихове ефекте. У том циљу ће се примењивати мере спречавања, приправности и одговора, укључујући мере обнове.

2. Стране ће, путем размене информација, консултација и других мера сарадње и без непотребног одлагања, развијати и спроводити политике и стратегије за смањивање ризика индустријских удеса и побољшање мера спречавања, приправности и одговора, укључујући и мере обнове, узимајући у обзир, у циљу избегавања непотребног понављања, напоре који су већ уложени на националном и међународном нивоу.

3. Стране ће обезбедити да оператер буде обавезан да предузме све потребне мере за безбедно извођење опасне активности и спречавање индустријских удеса.

4. У циљу спровођења одредби ове конвенције, Стране ће предузети одговарајуће законске, регулаторне, административне и финансијске мере за спречавање, приправност и одговор на индустријске удесе.

5. Одредбе ове конвенције неће штетити било којим обавезама Страна у складу са међународним правом у погледу индустријских удеса и опасних активности.

Члан 4. Идентификација, консултације и саветовање

1. У циљу предузимања мера спречавања и доношења мера приправности, Страна порекла ће предузети мере, које су прикладне, да идентификује опасне активности у оквиру своје надлежности и да обезбеди да погођене Стране буду обавештене о свакој таквој предложеној или постојећој активности.

2. Заинтересоване Стране ће, на иницијативу било које од њих, покренути дискусије о идентификацији таквих опасних активности, које, по логици ствари, могу изазвати прекограничне ефекте. Уколико се заинтересоване Стране не сагласе о томе да ли нека активност спада у опасну активност, свака таква Страна може, осим ако се заинтересоване Стране не сагласе о другом начину решавања овог питања, поднети ово питање истражној комисији, у складу са одредбама овде приложеног Анекса II, ради добијања савета.

3. Стране ће, у односу на предложене или постојеће опасне активности, примењивати процедуре које су дате у овде приложеном Анексу III.

4. Када опасна активност подлеже процени утицаја на животну средину у складу са Конвенцијом о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту и када та процена укључује прекограничне ефекте индустријских удеса који проистичу из опасне активности која се извршава у складу са условима ове конвенције, коначна одлука донета у смислу Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту ће испуњавати релевантне захтеве ове конвенције.

Члан 5. Договорно проширење

Заинтересоване Стране треба да, на иницијативу било које од њих, покрену дискусије о томе да ли активност која није покривена Анексом I сматрају опасном активношћу. После међусобног споразума, оне могу користити саветодавни механизам по сопственом избору или истражну комисију у складу са Анексом II, ради саветовања. Тамо где се заинтересоване Стране сагласе, ова конвенција, или било који њен део, ће се примењивати на активност која је у питању као да је она опасна активност.

Члан 6. Спречавање

1, Стране ће предузети одговарајуће мере за спречавање индустријских удеса, укључујући мере за покретање акције оператера у циљу смањења ризика од индустријских удеса. Такве мере могу да укључе, али нису ограничене само на оне наведене у овде приложеном Анексу IV.

2. Када је реч о било којој опасној активности, Страна порекла ће захтевати од оператера да опасну активност изведе безбедно тако што ће обезбедити информације као што су основне појединости о процесу,

укључујући, али не ограничавајући се на анализу и оцену како је детаљно изложено у Анексу V овде приложеном.

Члан 7. Одлучивање о локацији

У оквиру свог правног система, Страна порекла ће, са циљем да минимизира ризик по становништво и животну средину свих погођених Страна, тражити да се утврде политике о локацији нових опасних активности и значајним променама постојећих опасних активности. У оквиру својих правних система, погођене Стране ће тражити утврђивање политика о значајном развоју у областима које би могле бити погођене прекограничним ефектима индустријског удеса који проистичу из опасне активности, како би минимизирале ризик. У разради и утврђивању ових политика, Стране треба да размотре питања изложена у Анексу V, став 2, тачке (1) до (8) и овде приложеном Анексу VI .

Члан 8. Приправност у ванредним ситуацијама

1. Стране ће предузети одговарајуће мере за утврђивање и одржавање адекватне приправности у ванредним ситуацијама, како би одговориле на индустријске удесе. Стране ће обезбедити да се мере приправности предузимају ради ублажавања прекограничних ефеката таквих удеса, с тим да дужности на локацији преузму оператери. Ове мере могу укључивати, али нису ограничене на мере које су дате у Анексу VII овде приложеном. Заинтересоване стране ће посебно обавештавати једна другу о својим плановима заштите од удеса.

2. Страна порекла ће за опасне активности обезбедити припрему и примену интерних планова заштите од удеса, укључујући одговарајуће мере одговора и друге мере за спречавање и минимизирање прекограничних ефеката. Страна порекла ће доставити другим заинтересованим странама елементе којима располаже за разраду планова заштите од удеса.

3. Свака Страна ће за опасне активности обезбедити припрему и примену екстерних планова заштите од удеса, који обухватају мере које треба предузети на њеној територији како би се спречили и минимизирали прекогранични ефекти. У припреми ових планова, узеће се у обзир закључци, анализе и оцене, а нарочито питања изложена у Анексу V, став 2, тачке (1) до (5). Заинтересоване стране ће настојати да такви планови буду компатибилни. Где је одговарајуће, израдиће се заједнички екстерни планови заштите од удеса, како би се олакшало усвајање одговарајућих мера одговора.

4. Планове заштите од удеса треба редовно разматрати или када околности тако захтевају, узимајући у обзир искуство стечено у поступању у стварним ванредним ситуацијама.

Члан 9. Обавештавање и учешће јавности

1. Стране ће обезбедити, да се одговарајуће информације дају јавности у областима које могу бити погођене индустријским удесом који проистиче из опасне активности. Ове информације ће се преносити оним каналима које Стране сматрају одговарајућим, обухватаће елементе садржане у Анексу VIII овде приложеном и треба да узимају у обзир питања изложена у Анексу V, став 2, тачке (1) до (4) и (9).

2. Страна порекла ће, у складу са одредбама ове конвенције и кад год је могуће и одговарајуће, пружити јавности прилику да учествује у одговарајућим поступцима у областима које могу бити погођене, са циљем да објави своје ставове и забринутост у погледу мера спречавања и мера приправности и обезбедиће да се јавности погођене Стране пружи иста могућност као и јавности Стране порекла.

3. Стране ће, у складу са својим правним системима и ако желе, обезбедити, на бази реципроцитета, физичким и правним лицима која су погођена или могу бити погођена прекограничним ефектима индустријског удеса на територији Стране, приступ и учешће у релевантном административном и судском поступку, укључујући могућност покретања правног поступка и улагања жалбе на одлуку која погађа њихова права, који су исти као поступци који постоје за лица у оквиру њихове сопствене надлежности.

Члан 10. Системи обавештавања о индустријском удесу

1. Стране ће, са циљем прибављања и слања обавештења о индустријском удесу која садрже информације потребне да би се деловало против прекограничних ефеката, обезбедити успостављање и деловање компатибилних и ефикасних система обавештавања о индустријским удесима и то на одговарајућим нивоима.

2. У случају индустријског удеса или непосредне претње индустријског удеса, који проузрокује или може проузроковати прекограничне ефекте, Страна порекла ће обезбедити да се погођене Стране, без одлагања, обавесте на одговарајућим нивоима путем система обавештавања о индустријским удесима. Такво обавештавање ће обухватити елементе садржане у овде приложеном Анексу IX.

3. Заинтересоване стране ће обезбедити да се, у случају индустријског удеса или непосредне претње индустријског удеса, планови заштите од удеса припремљени у складу са чланом 8. активирају што је пре могуће и у мери која одговара приликама.

Члан 11. Одговор

1. Стране ће обезбедити да се, у случају индустријског удеса или непосредне претње индустријског удеса, предузму одговарајуће мере одговора што је пре могуће и користећи најделотворније праксе, како би се сузбили и минимизирали ефекти.

2. У случају индустријског удеса или непосредне претње индустријског удеса, који проузрокује или може да проузрокује прекограничне ефекте, заинтересоване Стране ће обезбедити да ефекти буду процењени где је то могуће, заједнички, у циљу предузимања одговарајућих мера одговора. Заинтересоване стране ће настојати да координирају своје мере одговора.

Члан 12. Међусобна помоћ

1. Уколико је Страни потребна помоћ у случају индустријског удеса, она може затражити помоћ других Страна, указујући на обим и врсту помоћи коју захтева. Страна којој је упућен захтев за помоћ одмах ће одлучити и обавестити

Страну која помоћ захтева да ли је у могућности да пружи захтевану помоћ и указати на обим и услове помоћи која би могла бити пружена.

2. Заинтересоване Стране ће сарађивати како би олакшале брзо обезбеђивање помоћи која је договорена у складу са ставом 1. овог члана, укључујући, где је одговарајуће, акцију у циљу минимизирања последица и ефеката индустријског удеса и обезбеђивања опште помоћи. Када стране немају билатералне или мултилатералне споразуме који покривају њихове аранжмане за обезбеђивање међусобне помоћи, помоћ ће се пружати у складу са овде приложеним Анексом X, осим ако се Стране не договоре другачије.

Члан 13. Одговорност и обавезност

Стране ће подржати одговарајуће међународне напоре за разраду правила, критеријума и поступака на пољу одговорности и обавезности.

Члан 14. Истраживање и развој

Стране ће, како је одговарајуће, покренути и сарађивати у спровођењу истраживања и развоју метода и технологија за спречавање, приправност и одговор на индустријске удесе. У ову сврху, Стране ће подстицати и активно унапређивати научну и технолошку сарадњу, укључујући истраживање о мање опасним процесима чији је циљ ограничавање случајних опасности и спречавање и ограничавање последица индустријских удеса.

Члан 15. Размена информација

Стране ће, на мултилатералном или билатералном нивоу, разменити информације до којих се разумно може доћи, укључујући елементе садржане у овде приложеном Анексу XI.

Члан 16. Размена технологије

1. Стране ће, у складу са својим законима, прописима и праксама, олакшати размену технологије за спречавање, приправност и одговор на ефекте индустријских удеса, нарочито путем унапређења:

- (a) Размене расположиве технологије на различитим финансијским основама;
- (b) Непосредних индустријских контаката и сарадње;
- (c) Размене информација и искустава;
- (d) Обезбеђивања техничке помоћи.

2. У оквиру унапређивања активности назначених у ставу 1, тачке (a) до (d) овог члана, Стране ће обезбедити повољне услове олакшавањем контаката и сарадње између одговарајућих организација и појединаца како у приватним тако и у јавним секторима који могу обезбедити технологију, пројектовање и услуге инжењеринга, опрему или финансије.

Члан 17. Надлежни органи и Тачке контакта

1. Свака Страна ће одредити или установити један или више надлежних органа за сврхе ове конвенције.

2. Без штете по друге аранжмане на билатералном или мултилатералном нивоу, свака Страна ће одредити или установити једну тачку контакта у сврху обавештавања о индустријском удесу у складу са чланом 10, и једну тачку контакта у сврху међусобне помоћи у складу са чланом 12. Пожељно би било да ове тачке контакта буду исте.

3. Свака Страна ће, у року од три месеца од датума ступања на снагу ове конвенције за ту Страну, обавестити друге Стране, путем секретаријата који се помиње у члану 20, које тело или тела је одредила као своју тачку (тачке) контакта и као свој надлежни орган или органе.

4. Свака Страна ће, у року од месец дана од дана одлуке, обавестити друге стране, путем секретаријата, о било којим променама у погледу одређивања наведеног у ставу 3. овог члана.

5. Свака Страна ће обезбедити да њена тачка контакта и системи обавештавања о индустријском удесу у складу са чланом 10 непрестано функционишу.

6. Свака Страна ће обезбедити да њена тачка контакта и органи одговорни за упућивање и примање захтева за помоћ и прихватање понуда за помоћ у складу са чланом 12. непрестано функционишу.

Члан 18. Конференција Страна

1. Представници Страна ће конституисати Конференцију Страна ове конвенције и одржавати састанке на редовној основи. Први састанак Конференције Страна ће бити сазван најкасније годину дана после датума ступања на снагу ове конвенције. После тога, састанак Конференције Страна ће се одржавати најмање једном годишње или на писмени захтев било које Стране, под условом да, у року од шест месеци од дана када им је захтев достављен од стране секретаријата, најмање једна трећина Страна подржи овај захтев.

2. Конференција Страна ће:

(a) Размотрити спровођење ове конвенције;

(b) Вршити саветодавне функције у циљу јачања способности Страна да спрече, изврше припреме и одговоре на прекограничне ефекте индустријских удеса и олакшавања обезбеђења техничке помоћи и савета на захтев Страна које су суочене са индустријским удесима;

(c) Установити, како је одговарајуће, радне групе и друге одговарајуће механизме да размотре питања везана за спровођење и развој ове конвенције и у том циљу, припреме одговарајуће студије и друге документе и поднесу препоруке ради разматрања Конференције Страна;

(d) Вршити друге функције које су одговарајуће, у складу са одредбама ове конвенције;

(e) На свом првом састанку размотрити и консензусом усвојити Пословник о раду за своје састанке.

3. Конференција Страна ће у вршењу својих функција, када сматра одговарајућим, такође сарађивати са другим релевантним међународним организацијама.

4. Конференција Страна ће, на свом првом састанку, установити програм рада, нарочито у погледу тачака садржаних у овде приложеном Анексу XII. Конференција Страна ће, такође, одлучити о методама рада, укључујући коришћење националних центара и сарадњу са релевантним међународним организацијама и успостављање система у циљу олакшавања спровођења ове конвенције, нарочито ради међусобне помоћи у случају индустријског удеса и на основу одговарајућих постојећих активности у оквиру релевантних међународних организација. Као део програма рада, Конференција Страна ће размотрити постојеће националне, регионалне и међународне центре и друга тела и програме чији је циљ координација информација и напора у спречавању, приправности и одговору на индустријске удесе, у погледу одређивања које додатне међународне институције или центри могу бити потребни за извршење задатака наведених у Анексу XII.

5. Конференција Страна ће, на свом првом састанку, почети са разматрањем поступака ради стварања повољнијих услова за размену технологије у циљу спречавања, приправности и одговора на ефекте индустријских удеса.

6. Конференција Страна ће усвојити смернице и критеријуме како би олакшала идентификацију опасних активности у сврхе ове конвенције.

Члан 19. Право гласа

1. Са изузетком, који је предвиђен у ставу 2. овог члана, свака Страна ове конвенције ће имати право на један глас.

2. Регионалне организације за економску интеграцију, како је дефинисано у члану 27, ће у предметима у оквиру своје надлежности остварити своје право да гласају са бројем гласова који одговара броју њихових држава чланица које су Стране Конвенције. Ове организације неће користити своје право гласа уколико то чине њихове државе чланице и обрнуто.

Члан 20. Секретаријат

Извршни секретар Економске Комисије за Европу вршиће следеће функције секретаријата:

- (a) Сазивање и припремање састанака Страна;
- (b) Прослеђивање свим Странама извештаја и других информација примљених у складу са одредбама ове конвенције;
- (c) Друге функције које могу одредити Стране.

Члан 21. Решавање спорова

1. Уколико се између две или више Страна јави спор око тумачења или примене ове конвенције, оне ће решење тражити путем преговора или на било који други начин решавања спорова који је прихватљив за Стране у спору.

2. Приликом потписивања, ратификовања, прихватања, одобравања или приступања овој конвенцији или у било које време након тога, свака Страна има могућност да писмено обавести Депозитара да, у случају спора који није решен у складу са ставом 1. овог члана, прихвата један или оба од следећих начина за

решавања спора као обавезан у односу према било којој другој Страни која прихвата исту обавезу:

(a) Подношење спора Међународном суду правде;

(b) Арбитража у складу са поступком утврђеним у Анексу XIII овде приложеним.

3. Уколико су Стране у спору прихватиле оба начина решавања спора дата у ставу 2. овог члана, спор се може поднети само Међународном суду правде, осим ако се Стране у спору не споразумеју другачије.

Члан 22. Ограничење достављања информација

1. Одредбе ове Конвенције неће утицати на права или обавезе Страна, у складу са њиховим националним законима, уредбама, административним одредбама или прихваћеним правним праксама и примењивим међународним прописима, да заштите информације везане за личне податке, индустријску и пословну тајну, укључујући и интелектуалну својину или националну безбедност.

2. Уколико нека Страна и поред тога одлучи да достави такву заштићену информацију другој Страни, Страна која прими такву заштићену информацију поштоваће поверљивост примљене информације и услове под којима је достављена и користиће ту информацију само у сврхе за које је достављена.

Члан 23. Спровођење

Стране ће периодично извештавати о спровођењу ове конвенције.

Члан 24. Билатерални и мултилатерални споразуми

1. Стране могу, како би извршиле своје обавезе у складу са овом конвенцијом, да наставе постојеће или уђу у нове билатералне или мултилатералне споразуме или друге аранжмане.

2. Одредбе Конвенције неће утицати на право Страна да предузму, путем билатералних или мултилатералних споразума где је одговарајуће, строжије мере од оних које захтева ова конвенција.

Члан 25. Статус Анекса

Анекси ове конвенције представљају саставни део Конвенције.

Члан 26. Амандмани на Конвенцију

1. Свака Страна може предложити амандмане на ову конвенцију.

2. Текст сваког предложеног амандмана на Конвенцију поднеће се у писменој форми Извршном секретару Економске Комисије за Европу који ће их пренети свим Странама. Конференција Страна ће расправљати о предложеним амандманима на свом следећем годишњем састанку, обезбеђујући да ти предлози буду пренети Странама путем Извршног секретара Економске Комисије за Европу најкасније деведесет дана унапред.

3. За амандмане на ову конвенцију - друге него оне на Анекс I, за које је процедура наведена у ставу 4 овог члана:

(a) Амандмани ће бити усвојени консензусом Страна присутних на састанку и биће поднети путем Депозитара свим Странама на ратификацију, прихватање или одобравање;

(b) Инструменти ратификације, прихватања или одобравања амандмана ће се депоновати код Депозитара. Амандмани усвојени у складу са овим чланом ће ступити на снагу за Стране које су их прихватиле деведесетог дана од дана пријема путем Депозитара шеснаестог инструмента ратификације, прихватања или одобравања.

(c) После тога, амандмани ће ступити на снагу за сваку другу Страну деведесетог дана пошто та Страна депонује свој инструмент ратификације, прихватања или одобравања амандмана.

4. За амандмане на Анекс I:

(a) Стране ће начинити сваки напор да постигну споразум у виду консензуса. Ако све могућности око постизања консензуса буду исцрпљене без постизања споразума, амандмани ће се у крајњем случају усвојити већинским гласањем девет десетина Страна које су присутне и које гласају на састанку. Уколико их усвоји Конференција Страна, амандмани ће бити достављени Странама и препоручени за одобравање;

(b) Након истека дванаест месеци од дана када их је доставио Извршни секретар Економске Комисије за Европу, амандмани на Анекс I ће ступити на снагу за оне Стране ове конвенције које нису доставиле обавештење у складу са одредбама става 4 (c) овог члана, под условом да најмање шеснаест страна није доставило такво обавештење;

(c) Било која Страна која није у могућности да одобри неки амандман на Анекс I ове конвенције о томе ће обавестити Извршног секретара Економске Комисије за Европу у писменој форми, у року од дванаест месеци од датума достављања обавештења о усвајању. Извршни секретар ће без одлагања обавестити све Стране о сваком таквом примљеном обавештењу. Страна може у било које време заменити своје претходно обавештење прихватањем амандмана након чега ће амандман на Анекс I ступити на снагу за ту Страну.

(d) За потребе овог става "стране које су присутне и које гласају" означава стране које су присутне и које дају потврдан или негативан глас.

Члан 27. Потписивање

Ова конвенција ће бити отворена за потписивање у Хелсинкију од 17. до 18. марта 1992. године, а након тога у седишту Уједињених нација у Њујорку до 18. септембра 1992. године за државе чланице Економске Комисије за Европу, као и за државе које имају консултативан статус код Економске Комисије за Европу у складу са ставом 8. Резолуције Економског и Социјалног Савета 36 (IV) од 28. марта 1947. године, као и за регионалне организације за економску интеграцију које су основале суверене државе чланице Економске Комисије за Европу, а које су на њих пренеле надлежност за питања која се регулишу овом конвенцијом, укључујући и надлежност да закључе уговоре у овој области.

Члан 28. Депозитар

Генерални секретар Уједињених нација ће поступати као Депозитар ове конвенције.

Члан 29. Ратификација, прихватање, одобрење и приступање

1. Ова конвенција ће бити подложна ратификацији, прихватању или одобравању држава потписница и организација регионалне економске интеграције из члана 27.

2. Ова конвенција ће бити отворена за приступање државама и организацијама поменутима у члану 27.

3. Свака организација поменута у члану 27. која постане Страна ове конвенције, а да ниједна њена држава чланица није страна потписница, преузеће све обавезе из ове конвенције. У случају таквих организација, чија је једна или више држава чланица Страна ове Конвенције, организација и њене државе чланице ће одлучити о својим односним одговорностима за спровођење својих обавеза у складу са овом конвенцијом. У таквим случајевима, организација и државе чланице неће имати право да истовремено остварују права према Конвенцији.

4. Организације регионалне економске интеграције поменуте у члану 27. ће у својим инструментима ратификације, прихватања, одобравања или приступања назначити домен своје надлежности у погледу питања која се регулишу овом конвенцијом. Ове организације ће такође обавестити Депозитара о свим релевантним променама у погледу њихових надлежности.

Члан 30. Ступање на снагу

1. Ова конвенција ће ступити на снагу деведесетог дана након датума депоновања шеснаестог инструмента ратификације, прихватања, одобравања или приступања.

2. За сврхе става 1. овог члана, сваки инструмент који је депоновала организација поменута у члану 27. неће се сматрати као додатни онима које су депоновале државе чланице такве организације.

3. За сваку државу или организацију поменуту у члану 27. која ратификује, прихвати или одобри ову конвенцију или јој приступи након депоновања шеснаестог инструмента ратификације, прихватања, одобравања или приступања, Конвенција ће ступити на снагу деведесетог дана након датума када та држава или организација депонује свој инструмент ратификације, прихватања, одобравања или приступања.

Члан 31. Повлачење

1. У било ком тренутку након три године од датума на који је ова конвенција ступила на снагу за одређену Страну, та се Страна може повући из Конвенције давањем писменог обавештења Депозитару. Свако такво повлачење ступиће на снагу деведесетог дана од датума пријема таквог обавештења од стране Депозитара.

2. Ни једно такво повлачење неће утицати на примену члана 4. на неку активност у погледу које је сачињено обавештење у складу са чланом 4. став 1. или је упућен захтев за дискусију у складу са чланом 4. став 2.

Члан 32. Аутентични текстови

Оригинал ове конвенције, чији су енглески, француски и руски текстови подједнако аутентични, биће депонован код Генералног секретара Уједињених нација.

У потврду чега, су доле потписани, за то прописно овлашћени, потписали ову конвенцију.

Сачињено у Хелсинкију, седамнаестог дана марта хиљаду девет стотина деведесет друге године.

ЛИСТА ЗЕМАЉА ПОТПИСНИЦА

Албанија	18. март 1992.г.
Аустрија	18. март 1992.г.
Белгија	18. март 1992.г.
Бугарска	18. март 1992.г.
Канада	18. март 1992.г.
Данска	18. март 1992.г.
Естонија	18. март 1992.г.
Европска Заједница	18. март 1992.г.
Финска	18. март 1992.г.
Француска	18. март 1992.г.
Немачка	18. март 1992.г.
Грчка	18. март 1992.г.
Мађарска	18. март 1992.г.
Италија	18. март 1992.г.
Летонија	18. март 1992.г.
Литванија	18. март 1992.г.
Луксембург	20. мај 1992.г.
Холандија	18. март 1992.г.
Норвешка	18. март 1992.г.
Пољска	18. март 1992.г.
Португалија	9. јун 1992.г
Руска Федерација	18. март 1992.г.
Шпанија	18. март 1992.г.
Шведска	18. март 1992.г.
Швајцарска	18. март 1992.г.
Велика Британија и Северна Ирска	18. март 1992.г.
Сједињене Америчке Државе	18. март 1992.г.

АНЕКС I

ОПАСНЕ СУПСТАНЦЕ ЗА ПОТРЕБЕ ДЕФИНИСАЊА ОПАСНИХ АКТИВНОСТИ¹

Доле наведене количине су повезане са појединачном или групом активности.

Када супстанца или препарат наведен у Делу II такође спада у категорију из Дела I, користиће се гранична вредност изражена количински дата у Делу II.

За идентификовање опасних активности, Стране ће узети у обзир предвидиву могућност погоршавања опасности и количине опасних супстанци и њихову близину, без обзира на то да ли су у надлежности једног или више оператера.

ДЕО I – Категорије супстанци и препарата које нису посебно наведене у Делу II.

Категорија	Гранична количина (у метричким тонама)
1. Запаљиво ²	50.000
2а. Лако запаљиво ^{3(a) и (b)}	200
2б. Лако запаљиво ^{3(c)}	50.000
3. Веома лако запаљиво ⁴	50
4. Токсично ⁵	200
5. Веома токсично ⁶	20
6. Оксидујуће ⁷	200
7а. Експлозивно, када супстанца, препарат или производ спада у Одељак 1.4 ГХС критеријума ⁸	200
7б. Експлозивно, када супстанца, препарат или производ спада у Одељак 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 или 1.6 ГХС критеријума ⁸	50
8а. Опасно по животну средину – Токсично по организме у води ⁹	500
8б. Опасно по животну средину – Веома токсично по организме у води ¹⁰	200

ДЕО II – Именоване супстанце

Супстанца	Гранична количина (у метричким тонама)
1а. Амонијум-нитрат ¹¹	10.000
1б. Амонијум-нитрат ¹²	5.000
1с. Амонијум-нитрат ¹³	2.500
1д. Амонијум-нитрат ¹⁴	50
2а. Калијум-нитрат ¹⁵	10.000
2б. Калијум-нитрат ¹⁶	5.000
3. Хлор	25
4. Етилен-оксид	50
5. Водоник	50
6. Толуен-диизоцијанат	100
7. Сумпор-триоксид	75
8. Алкили олова	50

9. Фозген	0,75
10. Метил-изоцијанат	0,15
11. Течни веома лако запаљиви гасови (укључујући и ТНГ) и природни гас	200
12. Нафтни деривати: бензини и нафте; керозини (укључујући и горива за млазне моторе); гасна уља (укључујући и дизел горива, лож уље и мешавине)	25.000

НАПОМЕНЕ

- Индикативни критеријуми. У одсуству других одговарајућих критеријума приликом класификације супстанци или препарата Стране могу користити следеће критеријуме за потребе Дела I овог Анекса. Смеше и препарати ће се третирали на исти начин као и чиста супстанца осим ако више не показују исте особине и нису у стању да произведу прекогранични утицај.
- ЗАПАЉИВЕ ТЕЧНОСТИ:** супстанце и препарати који имају тачку паљења једнаку или вишу од 21°C и нижу или једнаку 55°C, уз сагоревање.
- ЛАКО ЗАПАЉИВЕ ТЕЧНОСТИ**
  - Супстанце и препарати који се могу загрејати и на крају и запалити у контакту са ваздухом на собној температури без додатка енергије (спонтанно су запаљиве у ваздуху);
  - Супстанце и препарати чија је тачка паљења нижа од 55°C и које остају течне под притиском, а где одређени услови обраде, као што је висок притисак или висока температура, могу изазвати велику опасност од удеса;
  - Супстанце и препарати чија је тачка паљења нижа од 21°C и које нису веома лако запаљиве.
- ВЕОМА ЛАКО ЗАПАЉИВИ ГАСОВИ И ТЕЧНОСТИ**
  - Течне супстанце и препарати чија је тачка паљења нижа од 0°C, а тачка кључања (или у случајевима опсега кључања, почетна тачка кључања) при нормалном притиску нижа од или једнака 35°C;
  - Гасови који су запаљиви у контакту са ваздухом на собној температури и притиску и који су у гасовитом или суперкритичном стању;
  - Запаљиве и лако запаљиве течне супстанце и препарати који се одржавају на температури изнад њихове тачке кључања.
- ТОКСИЧНО:** супстанце чија својства одговарају својствима датим у табели 1 или табели 2 и које имају физичка и хемијска својства која могу створити опасност од индустријског удеса (LD – смртоносна доза (*lethal dose*), LC – смртоносна концентрација (*lethal concentration*)).

ТАБЕЛА 1

LD ₅₀ (перорално)(1) mg/kg телесне тежине 25 < LD ₅₀ ≤ 200	LD ₅₀ (дермално)(2) mg/kg телесне тежине 50 < LD ₅₀ ≤ 400	LC ₅₀ (3) mg/l (инхалацијом) 0,5 < LC ₅₀ ≤ 2
--	---	--

- (1) LD₅₀ перорално код пацова
- (2) LD₅₀ дермално код пацова или кунића
- (3) LC₅₀ инхалационо (четири сата) код пацова

ТАБЕЛА 2

Дискриминишућа доза mg/kg телесне тежине = 5
када је акутна орална токсичност супстанце код животиња утврђена коришћењем поступка фиксних доза

6. ВЕОМА ТОКСИЧНО: супстанце чија својства одговарају својствима датим у табели 3 или табели 4 и које, с обзиром на њихова физичка и хемијска својства, имају способност да створе опасност од индустријског удеса (LD – смртоносна доза (*lethal dose*), LC – смртоносна концентрација (*lethal concentration*)).

ТАБЕЛА 3

LD ₅₀ (перорално)(1) mg/kg телесне тежине LD ₅₀ ≤ 25	LD ₅₀ (дермално)(2) mg/kg телесне тежине LD ₅₀ ≤ 50	LC ₅₀ (3) mg/l (инхалацијом) LC ₅₀ ≤ 0,5
--	---	--

- (1) LD₅₀ перорално код пацова
- (2) LD₅₀ дермално код пацова или кунића
- (3) LC₅₀ инхалационо (четири сата) код пацова

ТАБЕЛА 4

Дискриминишућа доза mg/kg телесне тежине < 5
када је акутна орална токсичност супстанце код животиња утврђена коришћењем поступка фиксних доза

7. ОКСИДУЈУЋЕ: супстанце које у контакту са другим супстанцама, нарочито запаљивим, изазивају веома егзотермне реакције.

8. ЕКСПЛОЗИВНО:

- (a) Супстанце или препарати који представљају опасност од експлозије при удару, трењу, у контакту са пламеном или другим извором паљења;
- (b) Супстанце или препарати који представљају веома висок ризик од експлозије при удару, трењу, у контакту са пламеном или другим извором паљења ; или
- (c) Супстанце, препарати или производи из Класе 1 Европског споразума који се односи на међународни превоз опасних роба у друмском саобраћају (UN/ADR), закључен 30. септембра 1957. године, са изменама и допунама.

Ова дефиниција обухвата и пиротехничка средства, која се за потребе Конвенције дефинишу као супстанце (или смеше супстанци) посебно израђене да би произвеле топлоту, светлост, звук, гас или дим или комбинацију тих ефеката кроз самоодрживу егзотермну хемијску реакцију.

Супстанце и производи Класе 1 су класификовани у одељке од 1.1 до 1.6 у складу са UN/ADR класификационом шемом. Дати одељци су следећи:

Одељак 1.1: “Супстанце и производи који представљају опасност од велике експлозије (велика експлозија је експлозија која делује на целу количину готово у тренутку).”

Одељак 1.2: “Супстанце и производи који представљају пројектовану опасност, али не и опасност од велике експлозије.”

Одељак 1.3: “Супстанце и производи који представљају опасност од пожара или мању опасност од експлозије или мању пројектовану опасност, или обоје, али не и опасност од велике експлозије:

- (i) сагоревање које изазива значајно ослобађање топлоте; или
- (ii) које сагоревају једна за другом, узрокујући мање експлозије или пројектоване ефекте, или обоје.”

Одељак 1.4: “Супстанце и производи који представљају само незнатан ризик у случају паљења или иницијације при превозу. Ефекти су у великој мери ограничени амбалажом и може се очекивати да неће доћи до излетања делова значајније величине или опсега. Пламен доведен споља неће изазвати тренутну експлозију готово целог садржаја паковања.”

Одељак 1.5: “Веома отпорне супстанце које представљају опасност од велике експлозије, које су толико отпорне да постоји мала вероватноћа иницијације или преласка са горења на детонацију у нормалним условима превоза. Минимални захтев је да оне неће експлодирати у тестирању на екстерни пламен.”

Одељак 1.6: “Изузетно отпорни производи који не представљају опасност од велике експлозије. Производи садрже само екстремно отпорне детонирајуће супстанце и показују занемарљиву вероватноћу од случајне иницијације или ширења. Ризик је ограничен на експлозију једног производа.”

Овом дефиницијом су такође обухваћени експлозивни или пиротехничке супстанце или препарати садржани у производима. У случају производа који садрже експлозивну или пиротехничку супстанцу или препарате, а уколико је количина те супстанце или препарата позната, та количина ће се сматрати количином за потребе ове конвенције. Ако количина није позната, онда ће се за потребе ове конвенције цео производ третирати као експлозиван.

9. ОПАСНО ПО ЖИВОТНУ СРЕДИНУ (LC – смртоносна концентрација; EC – ефективна концентрација; IC – инхибирајућа концентрација) – токсично по организме у води са дуготрајним штетним ефектима у воденој животној средини са:

- (a) Акутном токсичношћу:
  - (i) 96 h LC₅₀ (за рибе): 1 mg/l < LC₅₀ ≤ 10 mg/l, или
  - (ii) 48 h EC₅₀ (за дафније): 1 mg/l < EC₅₀ ≤ 10 mg/l , или
  - (iii) 72 h IC₅₀ (за алге): 1 mg/l < IC₅₀ ≤ 10 mg/l , и
- (b) Постојаношћу: супстанца је тешко разградива или log Pow (log коефицијент расподеле октанол/вода) ≥ 3.0 (осим ако је експериментално одређени биоконцентрациони фактор ≤ 100).

10. ОПАСНО ПО ЖИВОТНУ СРЕДИНУ (LC – смртоносна концентрација; EC – ефективна концентрација; IC – инхибирајућа концентрација) – веома токсичне за организме у води:

- (a) Супстанце веома токсичне за организме у води, са акутном токсичношћу:
- (i) 96 h LC₅₀ (за рибе): ≤ 1 mg/l, или
  - (ii) 48 h EC₅₀ (за дафније): ≤ 1 mg/l, или
  - (iii) 72 h IC₅₀ (за алге): ≤ 1 mg/l
- (b) Супстанце веома токсичне за организме у води са дуготрајним штетним ефектима у воденој животној средини са:
- (i) Акутном токсичношћу:
    - 96 h LC₅₀ (за рибе): ≤ 1 mg/l, или
    - 48 h EC₅₀ (за дафније): ≤ 1 mg/l, или
    - 72 h IC₅₀ (за алге): ≤ 1 mg/l, и
  - (ii) Постојаношћу: супстанца је тешко разградива или log Pow (log коефицијент расподеле октанол/вода) ≥ 3.0 (осим ако је експериментално одређени биоконцентрациони фактор ≤ 100).

11. АМОНИЈУМ-НИТРАТ (10.000): ђубрива која имају способност самоодрживе разградње.

Ово се односи на ђубрива на бази једињења/смеше са амонијум-нитратом (једињење/ смеша ђубрива која садржи амонијум-нитрат са фосфатом и/или калијум-карбонатом) код којих је садржај азота који потиче од амонијум нитрата следећи:

- (a) Између 15,75% и 24,5% по тежини (15,75% и 24,5% садржај азота по тежини који потиче од амонијум-нитрата који одговара и 45% и 70% амонијум-нитрату) и који или не садржи више од 0,4% укупно запаљивих/органичних материјала или који испуњава услове одговарајућег теста на отпор према детонацији (нпр. тест у челичној цеви од 4 инча);
- (b) 15,75% по тежини или мање и неограничено запаљивих материјала;

и који су способни за самоодрживо разлагање у складу са УН тестом у кади (погледати Препоруке УН о превозу опасних роба: Приручник за тестирање и критеријуме, III део, поделењак 38.2).

12. АМОНИЈУМ-НИТРАТ (5.000): степен ђубрива.

Ово се односи на ђубрива на бази амонијум-нитрата и на ђубрива на бази једињења/смеше амонијум-нитрата код којих садржај азота који потиче од амонијум-нитрата износи:

- (a) више од 24,5% по тежини, осим за смеше амонијум-нитрата са доломитом, кречњаком и/или калцијум-карбонатом чистоће од најмање 90%;
- (b) више од 15,75% по тежини за смеше амонијум-нитрата и амонијум-сулфата;
- (c) више од 28% (28% садржаја азота по тежини који потиче од амонијум-нитрата одговара 80% амонијум-нитрату) по тежини за

смеше амонијум-нитрата са доломитом, кречњаком и/или калцијум-карбонатом од најмање 90% чистоће;

и који испуњава услове одговарајућег теста на отпор према детонацији (напр. тест у челичној цеви од 4 инча).

13. АМОНИЈУМ-НИТРАТ (2.500): технички степен.

Ово се односи на:

- (a) Амонијум-нитрат и препарате амонијум-нитрата код којих садржај азота који потиче од амонијум-нитрата износи:
  - (i) између 24,5% и 28% по тежини и који не садржи више од 0,4% запаљивих супстанци;
  - (ii) више од 28% по тежини и који не садржи више од 0,2% запаљивих супстанци;
- (b) Водене растворе амонијум-нитрата код којих је концентрација амонијум-нитрата већа од 80% по тежини.

14. АМОНИЈУМ-НИТРАТ (50): „неспецифични“ материјали и ђубрива који не испуњавају услове одговарајућег теста на отпор према детонацији (нпр. тест у челичној цеви од 4 инча).

Ово се односи на:

- (a) Материјал који се одбацује у процесу производње и на амонијум-нитрат и препарате амонијум-нитрата, ђубрива на бази само амонијум-нитрата и ђубрива на бази једињења/смеша амонијум-нитрата из тачака 12 и 13 које произвођачу враћају или су их вратили крајњи корисници, затим, привремена складишта или постројења за поновну обраду, рециклажу или третман за сигурну употребу јер више не испуњавају услове из тачака 12 и 13;
- (b) Вубрива из тачака 11(a) и 12 која не испуњавају услове одговарајућег теста на отпор према детонацији (нпр. тест у челичној цеви од 4 инча).

15. КАЛИЈУМ-НИТРАТ (10.000): комбинована ђубрива на бази калијум-нитрата која су сачињена од калијум-нитрата у гранулама или течности.

16. КАЛИЈУМ-НИТРАТ (5.000): комбинована ђубрива на бази калијум-нитрата сачињена од калијум-нитрата у форми кристала.

АНЕКС II

ПОСТУПАК ИСТРАЖНЕ КОМИСИЈЕ ПРЕМА ЧЛ. 4. и 5.

1. Страна или Стране које подносе захтев ће писмено обавестити Секретаријат да подноси питање (питања) истражној комисији основаној у складу са одредбама овог Анекса. У том обавештењу ће бити наведен предмет истраге. Секретаријат ће одмах обавестити све Стране Конвенције о таквом подношењу.

2. Истражна комисија ће се састојати од три члана. Страна која подноси захтев и друга страна у истражном поступку именовале по једног научног или техничког експерта, а тако именована два експерта ће заједничким споразумом

одредити трећег експерта, који ће бити председник истражне комисије. Он неће бити држављанин ни једне од страна у истражном поступку, његово/њено уобичајено место боравка неће бити на територији тих страна, неће бити запослен код тих страна, нити ће бити особа која се бавила истим случајем у неком другом својству.

3. Уколико председник истражне комисије не буде именован у року од два месеца од наименовања другог експерта, Извршни Секретар Економске Комисије за Европу ће, на захтев било које од страна, одредити председника у року од наредна два месеца.

4. Уколико једна од страна у истражном поступку не именује експерта у року од месеца дана од пријема писменог обавештења од стране Секретаријата, друга страна може обавестити Извршног секретара Економске Комисије за Европу, који ће одредити председника Истражне комисије у наредном року од два месеца. По именовању, председник Истражне комисије ће захтевати од стране која није именovala експерта да то учини у року од месец дана. Уколико то не учини у том року, председник ће обавестити Извршног секретара Економске Комисије за Европу који ће то именовање извршити у наредном двомесечном року.

5. Истражна комисија ће усвојити свој Пословник о раду.

6. Истражна комисија може предузети све потребне мере како би извршила своје функције.

7. Стране у истражном поступку ће олакшати рад истражне комисије и посебно ће, користећи сва средства са којима располажу:

(а) Прибавити истражној комисији сва релевантна документа, средства и информације;

(б) Омогућити истражној комисији, када је потребно, да позове сведоке или експерте и узме њихове исказе.

8. Стране и експерти ће штитити поверљивост свих информација које добију у поверењу у току рада истражне комисије.

9. Уколико се једна од страна у истражном поступку не појави пред истражном комисијом или пропусти да изнесе свој случај, друга страна може затражити од истражне комисије да настави поступак и заврши свој рад. Одсуство једне стране или пропуст једне стране да изнесе свој случај неће представљати препреку за наставак и завршетак рада истражне комисије.

10. Осим уколико истражна комисија не одлучи другачије због посебних околности случаја, трошкове истражне комисије, укључујући накнаде њеним члановима, сносиће подједнако стране у истражном поступку. Истражна комисија ће водити записник свих својих трошкова и о томе доставити странама коначан извештај.

11. Свака Страна која је заинтересована за фактичку природу предмета истражног поступка и на коју може да има утицаја мишљење у предмету може интервенисати у поступку, уз сагласност истражне комисије.

12. Одлуке истражне комисије о питањима поступка доносиће се већином гласова њених чланова. Коначно мишљење истражне комисије ће

одразити мишљење већине њених чланова и укључиће евентуално другачије мишљење.

13. Истражна комисија ће презентовати своје коначно мишљење у року од два месеца од датума када је утврђено, осим уколико буде сматрала потребним да тај рок продужи за период који не би требао да буде дужи од два месеца.

14. Коначно мишљење истражне комисије ће бити засновано на прихваћеним научним принципима. Коначно мишљење ће истражна комисија доставити странама у истражном поступку и Секретаријату.

АНЕКС III

ПОСТУПЦИ ПРЕМА ЧЛАНУ 4.

1. Страна порекла може захтевати консултације са другом Страном, у складу са ставовима 2. до 5. овог Анекса, како би утврдила да ли је та Страна погођена Страна.

2. За неку предложену или постојећу опасну активност, Страна порекла ће, у сврхе осигурања одговарајућих и ефективних консултација, обезбедити обавештавање на одговарајућим нивоима сваке Стране за коју сматра да може бити погођена Страна што је пре могуће, а најкасније у време када обавештава своју јавност о тој предложеној или постојећој активности. За постојеће опасне активности такво обавештавање ће се обезбедити најкасније две године након ступања на снагу ове конвенције за Страну порекла.

3. Обавештење ће, поред осталог, садржати:

(а) Информације о опасној активности, укључујући све расположиве информације или извештај, као што су информације састављене у складу са чланом 6, о њеним могућим прекограничним ефектима у случају индустријског удеса;

(б) Назначење разумног рока у коме се може захтевати одговор према ставу 4. овог Анекса, узимајући у обзир природу активности; и може укључити информације дате у ставу 6 овог Анекса.

4. Обавештене Стране ће одговорити Страни порекла у року утврђеном у том обавештењу, потврђујући пријем обавештења и назначавајући да ли намеравају да ступе у консултацију.

5. Уколико обавештена Страна назначи да не намерава да ступи у консултацију или уколико не одговори у року утврђеном у обавештењу, одредбе утврђене у наредним ставовима овог Анекса се неће примењивати. У таквим околностима, право Стране порекла да утврди да ли да изврши процену и анализу на основу свог националног права и праксе није нарушено.

6. По пријему одговора од обавештене Стране у коме се наводи њена жеља да ступи у консултације, Страна порекла ће, уколико та већ није учинила, обезбедити обавештеној Страни:

(а) Релевантне информације у погледу временског плана за анализу, укључујући назначење временског плана за достављање примедби;

(b) Релевантне информације о опасној активности и њеним прекограничним ефектима у случају индустријског удеса;

(c) Могућност да учествује у оценама информација или извештаја који показује могуће прекограничне ефекте.

7. Погођена страна ће, на захтев Стране порекла, доставити Страни порекла информације које разумно могу да се прикупе у вези са подручјем у надлежности погођене Стране, а које би могло да буде погођено, где су такве информације неопходне за припрему процене, анализе и мере. Информације ће бити достављене благовремено и према потреби преко заједничког тела тамо где оно постоји.

8. Страна порекла ће доставити погођеној Страни директно, према потреби или где оно постоји, преко заједничког тела документацију о анализи и процени као што је описано у Анексу V, ставови 1. и 2.

9. Заинтересоване Стране ће обавестити јавност у подручјима која би разумно могла да буду погођена опасном активношћу и организоваће дистрибуцију документације о анализи и оцени тој јавности и властима у релевантним подручјима. Стране ће им обезбедити прилику да дају коментаре или примедбе, на опасну активност и организоваће да се њихова гледишта поднесу надлежном органу Стране порекла, било директно том органу или где је то погодно, преко Стране порекла, у разумном року.

10. Страна порекла ће, по комплетирању документације о анализи и процени, без одлагања ступити у консултације са погођеном Страном у погледу, између осталог, прекограничних ефеката опасних активности у случају индустријског удеса и мерама за смањење или уклањање његових ефеката. Консултације се могу односити на:

(a) Могуће алтернативе за опасну активност, укључујући алтернативу нечињења и могуће мере за ублажавање прекограничних ефеката на рачун Стране порекла;

(b) Друге облике могуће међусобне помоћи за смањење сваког прекограничног ефекта;

(c) Сва остала одговарајућа питања.

Заинтересоване Стране ће се на почетку таквих консултација договорити о разумном року за трајање периода консултација. Све такве консултације се могу изводити у одговарајућем заједничком телу, када оно постоји.

11. Заинтересоване Стране ће обезбедити да се узму у обзир анализа и процена, као и примедбе примљене сходно ставу 9. овог Анекса и исход консултација поменутих у ставу 10. овог Анекса.

12. Страна порекла ће обавестити погођене Стране о свакој одлуци о активности, заједно са разлозима и побудама на којима је заснована.

13. Уколико, након што додатне и релевантне информације у вези са прекограничним ефектима опасне активности, које нису биле на располагању у време одржавања консултација у вези са том активношћу, постану расположиве за заинтересовану Страну, та Страна ће о томе одмах обавестити другу Страну, или заинтересоване Стране. Уколико једна од заинтересованих Страна то захтева одржаће се нове консултације.

АНЕКС IV

ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ ПРЕМА ЧЛАНУ 6.

Следеће мере могу спровести, зависно од националних права и пракси, Стране, надлежни органи, оператери, или се могу предузети њиховим заједничким напорима:

1. Утврђивање општих или посебних безбедносних циљева;
2. Усвајање законских одредби или смерница које се односе на безбедносне мере и безбедносне стандарде;
3. Идентификација оних опасних активности које захтевају предузимање посебних превентивних мера, које могу да укључе систем давања дозволе или овлашћења;
4. Процена анализа ризика или студија безбедности за опасне активности и акциони план за спровођење неопходних мера;
5. Достављање надлежним органима информација потребних за процену ризика;
6. Примена најпогодније технологије у циљу спречавања индустријских удеса и заштите људских бића и животне средине;
7. Предузимање, у циљу спречавања индустријских удеса, одговарајућег образовања и обуке свих особа које се баве опасним активностима на локацији како у нормалним тако и у ненормалним условима;
8. Успостављање интерних руководећих структура и пракси за ефикасно спровођење и одржавање безбедносних прописа;
9. Мониторинг и контрола опасних активности и спровођење инспекције.

АНЕКС V

АНАЛИЗА И ПРОЦЕНА

1. Анализа и процена опасне активности треба да се врши са обимом и дубином који варирају зависно од намене за коју се врше.
2. Следећа табела објашњава, за сврхе сродних чланова, питања која треба узети у обзир у анализи и процени, за наведене сврхе:

Сврха анализе

Питања за разматрање:

Планирање у ванредним (1) Количине и својства опасних материја на лицу места, ситуацијама према члану 8

(2) Кратки описни сценарији репрезентативног узорка индустријских удеса који би могли да се догоде услед опасне активности, укључујући назначење вероватноће сваког од сценарија,

(3) За сваки сценарио,

(а) Приближна количина испуштања,

(b) Обим и озбиљност последица како за људе тако и за нељудску животну средину у повољним и неповољним условима, укључујући обим насталих зона опасности,

(c) Време у коме би индустријски удес могао да се развије од почетног догађаја,

(d) Свака радња која би могла да се предузме да би се вероватноћа ескалације свела на минимум,

(4) Величина и распоред становништва које живи у близини, укључујући све потенцијалне велике концентрације људи у зони опасности,

(5) Старост, мобилност и осетљивост тог становништва.

Доношење одлуке о локацији према средини, члану 7

Поред горњих ставки (1) до (5),

(6) Озбиљност штете нанете људима и животnoj

зависно од природе и околности испуштања,

(7) Удаљеност од локације опасне активности на којој штетни ефекти за људе и животну средину разумно могу да се догоде у случају индустријског удеса;

(8) Иста информација не само за садашњу ситуацију него и за планирани или разумно предвидиви будући развој.

Информисање јавности према члану 9 удесом

Поред горњих ставки (1) до (4) :

(9) Људи који би могли бити погођени индустријским

Превентивне мере према члану 6

Поред горњих ставки (4) до (9), детаљније верзије описа и оцене изнетих у ставкама (1) до (3) биће потребне за превентивне мере. Поред тих описа и оцена, треба обухватити и следећа питања:

(10) Услови и количине у којима се поступа са опасним материјалима,

(11) Листа сценарија за врсте индустријских удеса са озбиљним последицама, укључујући примере који обухватају читав низ величина инцидената и могућност последица због активности у близини,

(12) За сваки сценарио опис догађаја који би могли да иницирају индустријски удес и корака који би могли да доведу до његове ескалације,

(13) Оцена, барем општа, вероватноће дешавања сваког корака, узимајући у обзир аранжмане у (14),

(14) Опис превентивних мера у смислу и опреме и поступака планираних да минимизирају вероватноћу дешавања сваког корака,

(15) Оцена могућих ефеката одступања од нормалних услова рада и из тога проистекли аранжмани за безбедно затварање опасне активности или неког њеног дела у случају ванредног стања и потреба за обуком особља како би се обезбедило да се потенцијално озбиљна одступања препознају у раној фази и да се предузме одговарајућа акција,

(16) Оцена обима до кога промене, радови на ремонту и одржавању опасних активности могу довести контролне мере у ризик и из тога проистекли аранжмани који обезбеђују одржавање контроле.

АНЕКС VI

ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ НА ЛИЦУ МЕСТА ПРЕМА ЧЛАНУ 7.

Следеће објашњава питања која би требало размотрити према члану 7:

1. Резултате анализе и процене ризика, укључујући процену према Анексу V физичких карактеристика подручја у коме се опасна активност планира;
2. Резултате консултација и процеса учешћа јавности;
3. Анализе повећања или смањења ризика изазваног неким развојем на територији погођене Стране који је у вези са неком постојећом опасном активношћу на територији Стране порекла;
4. Процена ризика за животну средину, укључујући евентуалне прекограничне ефекте;
5. Процена нових опасних активности које би могле да буду извор ризика;
6. Разматрање смештања нових и значајних промена постојећих опасних активности на безбедној удаљености од постојећих центара становништва, као и установљење безбедносне зоне око опасних активности; унутар таквих зона, развоји који би повећали ризик за становништво или на други начин повећали озбиљност ризика, требали би детаљно бити испитани.

АНЕКС VII

МЕРЕ ПРИПРАВНОСТИ У ВАНРЕДНОЈ СИТУАЦИЈИ ПРЕМА ЧЛАНУ 8.

1. Сви планови заштите од удеса, како интерни тако и екстерни, треба да буду координирани како би се обезбедио целовит и ефикасан одговор на индустријске удесе.

2. Планови заштите од удеса треба да укључе радње неопходне за локализовање ванредних ситуација и за спречавање или минимизирање њихових прекограничних ефеката. Такође треба да укључе аранжмане за упозоравање људи и где је погодно, аранжмане за њихову евакуацију, друге заштитне или спасилачке акције као и здравствене услуге.

3. Планови заштите од удеса треба да дају особљу на локацији, људима који би могли да буду погођени изван локације и снагама спасавања, детаље техничких и организационих поступака погодних за реаговање у случају индустријског удеса који може да има прекограничне ефекте и да спрече и минимизирају ефекте на људе и животну средину, како на локацији тако и изван ње.

4. Примери питања која би могла да буду обухваћена интерним плановима заштите од удеса укључују:

(a) Организационе улоге и одговорности на локацији за поступање у ванредној ситуацији;

(b) Опис радње коју би требало предузети у случају индустријског удеса или његове предстојеће претње, како би се ставило под контролу стање или догађај или детаљи о томе где такав опис може да се нађе;

(c) Опис расположиве опреме и средстава;

(d) Аранжмани за обезбеђивање раног упозорења о индустријским удесима органа јавне власти надлежног за хитан одговор изван локације, укључујући врсту информација које би требало укључити у почетно упозорење као и аранжмане за обезбеђивање детаљније информације када то буде могуће;

(e) Аранжмани за обуку особља о дужностима које ће се очекивати да обављају.

5. Примери питања која би могла да буду обухваћена екстерним плановима заштите од удеса укључују:

(a) Организационе улоге и одговорности изван локације за поступање у ванредној ситуацији, укључујући како треба да се оствари интеграција са интерним плановима;

(b) Методе и поступке које треба да примени особље за ванредне ситуације и медицинско особље;

(c) Методе за брзо утврђивање погођене области;

(d) Аранжмане за обезбеђивање да се писмено обавештење о индустријском удесу брзо достави погођеним или потенцијално погођеним Странама и да се после тога одржава веза;

(e) Утврђивање средстава неопходних за спровођење плана и аранжмана за координацију;

(f) Аранжмане за информисање јавности, укључујући, где је погодно, аранжмане за поткрепљивање и понављање информација за јавност према члану 9;

(g) Аранжмане за обуку и вежбе.

6. Планови заштите од удеса могу да укључе мере за поступање; прикупљање; чишћење; складиштење; уклањање и безбедно одлагање опасних супстанци и контаминираног материјала; и обнављање.

АНЕКС VIII

ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ ПРЕМА ЧЛАНУ 9.

1. Назив компаније, адреса опасне активности и идентификација положаја на ком се налази лице које даје информацију;
2. Објашњење једноставним терминима опасне активности, укључујући ризике;
3. Заједнички називи или родни називи или општа класификација опасности супстанци и препарата укључених у опасну активност, са знаком њихових главних опасних карактеристика;
4. Опште информације до којих се дошло на основу процене утицаја на животну средину, ако су расположиве и релевантне;
5. Опште информације које се односе на природу индустријског удеса који би могао да се догоди током опасне активности, укључујући његове могуће последице за становништво и животну средину;
6. Одговарајуће информације о томе како ће погођено становништво бити упозоравано и обавештавано у случају индустријског удеса;
7. Одговарајуће информације о радњама које погођено становништво треба да предузме и о томе како треба да се понаша у случају индустријског удеса;
8. Одговарајуће информације о аранжманима направљеним у погледу опасне активности, укључујући везу са хитним службама, за поступање у случају индустријског удеса, како би се смањила тежина индустријских удеса и ублажили њихови ефекти;
9. Опште информације о екстерном плану заштите од удеса хитних служби, састављеном у циљу отклањања евентуалних ефеката изван локације, укључујући прекограничне ефекте индустријског удеса;
10. Опште информације о посебним захтевима и условима којима опасна активност подлеже према релевантним националним прописима и/или административним одредбама, укључујући системе давања дозвола или овлашћења;
11. Детаљи о томе где могу да се добију даље релевантне информације.

АНЕКС IX

СИСТЕМИ ОБАВЕШТАВАЊА О ИНДУСТРИЈСКИМ УДЕСИМА ПРЕМА ЧЛАНУ 10.

1. Системи обавештавања о индустријским удесима ће омогућити најбржи могућ пренос података и предвиђања према раније одређеним кодовима, коришћењем компатибилних система за пренос и обраду података за упозоравање и одговор у случају ванредне ситуације и за мере које се

предузимају ради минимизирања и ограничавања последица прекограничних ефеката, узимајући у обзир различите потребе на различитим нивоима.

2. Обавештење о индустријском удесу ће обухватити следеће:

(a) Врсту и величину индустријског удеса, укључене опасне супстанце (ако су познате), и тежину могућих ефеката;

(b) Време дешавања и тачну локацију удеса;

(c) Друге расположиве информације које су потребне за ефикасан одговор на индустријски удес.

3. Обавештење о индустријском удесу ће се допуњавати у одговарајућим интервалима или кад год је потребно, даљим релевантним информацијама о развоју ситуације која се односи на прекограничне ефекте.

4. Редовни тестови и преиспитивање ефикасности система обавештавања о индустријском удесу ће се изводити, укључујући редовну обуку укљученог особља. Где је то погодно, такви тестови, преиспитивања и обука ће се изводити заједнички.

АНЕКС Х

МЕЂУСОБНА ПОМОЋ ПРЕМА ЧЛАНУ 12.

1. Целокупно усмеравање, контрола, координација и надзор помоћи је одговорност Стране која је поднела захтев. Особље укључено у операцију пружања помоћи ће поступати у складу са релевантним законима Стране која је поднела захтев. Одговарајући органи Стране која је поднела захтев ће сарађивати са органом одређеним од Стране која пружа помоћ, према члану 17, као органи задужени за непосредни оперативни надзор особља и опреме који обезбеђује Страна која пружа помоћ.

2. Страна која је поднела захтев ће, у границама својих могућности, обезбедити локална средства и службе за одговарајуће и ефективно управљање помоћи и обезбедиће заштиту особља, опреме и материјала унетих на њену територију од Стране или у име Стране која пружа помоћ за такву сврху.

3. Осим уколико се заинтересоване Стране другачије не договоре, помоћ ће бити пружена о трошку Стране која је поднела захтев. Страна која пружа помоћ може се у било које време потпуно или делимично одрећи накнаде трошкова.

4. Страна која је поднела захтев ће уложити напоре да пружи Страни која пружа помоћ и лицима која делују у њено име повластице, имунитете или олакшице неопходне за брзо пружање њихове помоћи. Од Стране која је поднела захтев се неће захтевати да примени ову одредбу на своје држављане или грађане који у њој имају стално место боравка, нити да им обезбеди горе поменуте повластице и имунитете.

5. Страна ће, на захтев Стране која је поднела захтев или Стране која пружа помоћ, настојати да олакша транзит преко своје територије особља, опреме и имовине, о којима је благовремено добила писмено обавештење, а који су укључени у помоћ, до и од територије Стране која је поднела захтев.

6. Страна која је поднела захтев ће олакшати улазак, боравак и одлазак са своје националне територије особља, опреме и имовине укључене у пружање помоћи, о којима је благовремено добила писмено обавештење.

7. У погледу радњи које су директна последица пружања помоћи, Страна која је поднела захтев ће, у случају смрти или повреде лица, оштећења или губитка имовине или штете нанете животној средини на њеној територији у току пружања тражене помоћи, обештетити Страну која пружа помоћ или лица која делују у њено име и надокнадити им штету насталу услед смрти или претрпљене повреде и губитка или оштећења опреме и друге имовине укључене у помоћ. Страна која је поднела захтев ће бити одговорна да регулише потраживања трећих лица према Страни која пружа помоћ или лицима која делују у њено име.

8. Заинтересоване Стране ће тесно сарађивати како би олакшале решавање судских поступака и захтева који би могли да настану из операција помоћи.

9. Свака страна може да захтева медицинску помоћ или привремено премештање на територију друге Стране лица која су настрадала у удесу.

10. Погођена Страна или Страна која је поднела захтев може у свако доба, након одговарајућих консултација и уз писмено обавештење, захтевати престанак помоћи која се прима или пружа у складу са овом конвенцијом. Када је такав захтев поднет, заинтересоване Стране ће се међусобно консултовати у циљу прављења аранжмана за одговарајуће окончање помоћи.

АНЕКС XI

РАЗМЕНА ИНФОРМАЦИЈА ПРЕМА ЧЛАНУ 15.

Информације ће укључити следеће елементе, који такође могу да буду предмет мултилатералне и билатералне сарадње:

(a) Законске и административне мере, политике, циљеви и приоритети за спречавање, приправност и одговор, научне активности и техничке мере за смањивање ризика од индустријских удеса из опасних активности, укључујући ублажавање прекограничних ефеката;

(b) Мере и планови заштите од удеса на одговарајућем нивоу који погађају друге Стране;

(c) Програми за мониторинг, планирање, истраживање и развој, укључујући њихово спровођење и надзор;

(d) Предузете мере у погледу спречавања, приправности за и одговора на индустријске удесе;

(e) Искуство са индустријским удесима и сарадња у одговору на индустријске удесе са прекограничним ефектима;

(f) Развој и примена најбољих расположивих технологија за бољу заштиту животне средине и безбедност;

(g) Приправност за ванредне ситуације и одговор;

(h) Методе које се користе за предвиђање ризика, укључујући критеријуме за мониторинг и процену прекограничних ефеката.

АНЕКС XII

ЗАДАЦИ ЗА МЕЋУСОБНУ ПОМОЋ ПРЕМА ЧЛАНУ 18. СТАВ 4.

1. Информисање и прикупљање и дисперзија података

(a) Успостављање и рад система писменог обавештавања о индустријском удесу којим могу да се обезбеде информације о индустријским удесима и о експертима, како би се експерти што брже укључили у пружање помоћи;

(b) Успостављање и рад банке података за пријем, обраду и дистрибуцију потребних информација о индустријским удесима, укључујући њихове ефекте, као и о примењеним мерама и њиховој ефикасности;

(c) Израда и одржавање листе опасних супстанци, укључујући њихове релевантне карактеристике, те информација о томе како поступати са њима у случају индустријског удеса;

(d) Успостављање и одржавање регистра експерата за пружање консултативне и друге врсте помоћи у погледу мера спречавања, приправности и одговора, укључујући мере обнове;

(e) Одржавање листе опасних активности;

(f) Сачињавање и одржавање листе опасних супстанци обухваћених одредбама Анекса I, Део I.

2. Истраживање, обука и методологије

(a) Развој и обезбеђење модела заснованих на искуству из индустријских удеса и сценарија за мере спречавања, приправности и одговора;

(b) Унапређивање образовања и обуке, организовање међународних симпозијума и унапређивање сарадње у истраживању и развоју.

3. Техничка помоћ

(a) Извршавање саветодавних функција у циљу јачања способности примене мера спречавања, приправности и одговора;

(b) Предузимање, на захтев једне Стране, инспекција њених опасних активности и пружање помоћи у организовању њених националних инспекција у складу са захтевима ове конвенције.

4. Помоћ у случају ванредне ситуације

Пружање, на захтев једне Стране, помоћи, између осталог, слањем експерата на место индустријског удеса ради пружања консултативне и других врста помоћи у одговору на индустријски удес.

АНЕКС XIII

АРБИТРАЖА

1. Страна или Стране које туже ће писмено обавестити Секретаријат да су се Стране договориле да поднесу спор на арбитражу према члану 21. став 2. ове конвенције. У обавештењу ће бити наведен предмет арбитраже и укључиће, посебно, чланове ове Конвенције чије тумачење или примена су у питању.

Секретаријат ће добијене информације проследити свим Странама ове конвенције.

2. Арбитражно веће ће се састојати од три члана. Страна или Стране које туже, као и друга Страна или Стране у спору именовале по једног арбитра, а двоје именованих арбитра ће на основу споразума одредити трећег који ће бити председник арбитражног већа. Тај арбитар не сме да буде држављанин ниједне од страна у спору, нити место његовог сталног боравишта може бити на територији једне од тих страна, нити он може бити запослен код њих, нити да је радио на том случају у било ком другом својству.

3. Ако се председник арбитражног већа не именује у року од два месеца од именовања другог арбитра, Извршни Секретар Економске Комисије за Европу ће, на захтев било које стране у спору, одредити председника у даљем двомесечном року.

4. Ако једна од страна у спору не именује арбитра у року од два месеца од пријема захтева, друга страна може о томе информисати Извршног Секретара Економске Комисије за Европу, који ће именовати председника арбитражног већа у даљем двомесечном року. По именовању, председник арбитражног већа ће захтевати од стране која није именовала свог арбитра да то учини у року од два месеца. Ако она то не учини у датом року, председник ће обавестити Извршног Секретара Економске Комисије за Европу који ће именовати датог арбитра у даљем двомесечном року.

5. Арбитражно веће ће донети своју одлуку у складу са међународним правом и одредбама ове конвенције.

6. Свако арбитражно веће конституисано према овде утврђеним одредбама ће саставити свој пословник о раду.

7. Одлуке арбитражног већа, било да се ради о процесним или материјалним, биће донете већином гласова његових чланова.

8. Веће има овлашћење да предузме све одговарајуће мере да би утврдило чињенице.

9. Стране у спору ће олакшати рад арбитражног већа и посебно коришћењем свих средстава која су им на располагању, оне ће:

(a) Доставити већу сва релевантна документа, средства и информације;

(b) Омогућити арбитражном већу да, када је потребно, позива сведоке или вештаке и прима њихов доказни материјал.

10. Стране у спору и арбитражи ће штитити поверљивост сваке информације коју добију у поверењу у току поступка пред арбитражним већем.

11. Арбитражно веће може, на захтев једне од страна, препоручити привремене мере заштите.

12. Ако се једна од страна у спору не појави пред арбитражним већем или не пружи одбрану свог случаја, друга страна може захтевати од већа да настави са поступком и донесе своју коначну одлуку. Одсуство једне стране или неучествовање у одбрани неће представљати препреку за одвијање поступка.

13. Арбитражно веће може да саслуша и одлучи о противужбеним захтевима који произилазе директно из предмета спора.

14. Уколико арбитражно веће не одлучи другачије због посебних околности датог случаја, трошкови већа, укључујући накнаде за његове чланове, падају на терет страна у спору на једнаке делове. Веће ће водити евиденцију о свим својим трошковима о чему ће поднети завршни извештај странама у спору.

15. Свака Страна ове конвенције која има правни интерес у предмету спора и на коју може да утиче одлука у датом случају, може да се умеша у поступак уз сагласност већа.

16. Арбитражно веће ће донети своју одлуку у року од пет месеци од датума свог установљења, осим ако не утврди да је неопходно да продужи временски рок на период који не би требао бити дужи од пет месеци.

17. Одлука арбитражног већа ће бити пропраћена образложењем. Она ће бити коначна и обавезујућа за све стране у спору. Арбитражно веће ће одлуку проследити странама у спору и секретаријату. Секретаријат ће даље проследити примљене информације свим Странама ове конвенције.

18. Сваки спор који се може појавити између страна, у погледу тумачења или извршења одлуке, свака страна може изнети арбитражном већу које је ту одлуку донело или у случају да ово веће не може да се сазове, другом већу установљеном за ову сврху на исти начин као и претходно.

Члан 3.

У складу са одредбама члана 21. став 2. Конвенције о прекограничним ефектима индустријских удеса, Република Србија се определила да решавање спора око тумачења или примене Конвенције поднесе Међународном суду правде.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије - Међународни уговори”.